

Swahili Katanga: Bible for Marko

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Marko

1

¹Uu ndo mwanzo wa injili ya Jesu masihi mwana wa Mlungu. ²Hehe ilivyo andipkwa na nabii iyaya, “Lola ninamhuma njumbe wangu mbehe yo, mmwenza andiyeitayarisha njia yo. ³Sautu ya mtu ahihaye vueni, “itengezeni njia ya Bwana, zihendeeni njia ze.”⁴Yohana wekudza, acibatiza vueni na kuhubihi ubatizo wa toba ihehayo msamaha wa dhambi. ⁵Intsi yosi ya Yudea na atu osi wa Yerusalemu epkwenda pkwapkwe, ekala wachibatizwa niye kahiza mho Yohidani, wachoiungama dhambizao. ⁶Yohana wekala yunavula vazira ginga za ngamia na mkanda wa Ngozi chununi mwapkwe, nae kala yunahia nzige na asali ya vueni. ⁷Wehubihi na kugomba, “Yohaho mmwenga yunadza badala yangu mwenye nguvu zaidi kuhiko mimi na sina hadhi hata ya kuzama tsini na kufugula Kamba za vihahu vye. ⁸Mimi newabatiza pkwa mandzi, lakini iye yundawabatiza mwimwi pkwa roho mtakatifu. ⁹Yeomboheha kahi za siku zizo kukala Jesu wekudza kombola Nazaheti ya Galilaya, na webatizwa na Yohana kahiza mho Yohidani. ¹⁰Naye Jesu ahihoinuka kombola pkwenye madzi, weona mbingi zifuguka wazi na roho achitima dzulu ye hehe mfano wa jia. ¹¹Na sauti ichombola mlunguni. “Uwe ni mwanangu mhenzwi niheddezwa sana na uwe.”¹²Kisha mahamwenga roho achimlongoza pkwenda vueni. ¹³Wekalako vueni siku arubaini achijajibiwa na shetani, wekala hamwenga na anyama a vueni na Malaika emhudumia. ¹⁴Sasa baada ya Yohana kugwihwa, Jesu wekudza Galilaya achitangaza injili ya Mlungu. ¹⁵Achigomba, “Muda ukamilika, na ufalme wa Mlungu udzikaribia. Tubuni na pkwamini kahiza injili.”¹⁶Na ahihokala yunachiha kanda ya bahari ya Galilaya, wemona Simoni na Andirea ndugu wa Simoni wachitsuha nyavu zao kahiza bahari, pkwa kukala ekala avuvi. ¹⁷Jesu wewambira, “Dzoni mnitue, na nindawahenda avuvi aatu.” ¹⁸Na maha mwenga chicha nyavu na wachimtua. ¹⁹Wakati Jesu ahihotsembeka kuhe chidogo, wemona Yakobo mwana wa Zebedayo na Yohana nduguye, ekala pkwenye mtumbwi wachitengeza nyazi. ²⁰Mah wewehe na ao emhichu baba ya Zebedayo ndani ya mtumbwi na atumishi wariokodisha, wachimtua. ²¹Na warihofika Kaperinaumu, siku ya sabato Jesu weinjia pkwenye sinagogi na kufundisha. ²²Eshangaa mafundishoge pkwa vivya arivyokala achiwafundisha hehe mtu ahiye na mamlaka na sivyo hehe aandishi. ²³Wakati uouo pkwekala na mtu kahiza sinagogi hao ariekala na hoho chafu, na webiga kululu. ²⁴Achigomba, “Huna noni chakuhenda nauwe, Jesu wa Nazareti? Ukudza uhangamize? Na kumanya uhiye. Uwe u mtakatifu wa Mlungu.” ²⁵Jesu wemkemea pepo na kugomba, “Nyamal ana wombole ndani ye.” ²⁶Na roho mchafu wemubwaga tsini na achombola pkwapkwe achihihi pkwa sauti ya dzulu. ²⁷Na atuosi wachishangaa vivyo wachuzana chila mmwenga, “Ii ni noni ni mafundisho masha yenye mamulaka? Hata nipkwamru pepo achafu nao wanamtii?” ²⁸Na habari kuhusu iye maha mwenga zichisambaa chila hatu ndani na mkoa wosi wa Galilaya. ²⁹Na maha mwenga baada ya kombola konze ya kanisa, einjiha nyumbani mwa Simoni na Andirea wachikala na Yakobo na Yohana. ³⁰Mama pkwe wa Simoni wekala yuhehe nimkongo wa homa na maha mwenga emwambira Jesu habari ze. ³¹Vivyo wekudza achimgwira mkono, na kumunula dzulu, homa hichuka pkwapkwe na achanza kuwashuhulira. ³²Dziloni hiho wakati dzua rigoma kuzama, emhehera pkwapkwe osi wahekala akongo wa wario pagawa na mapepo. ³³Mdzi wosi ekusanyika hamwenga konze ya mbingo. ³⁴Wewahoza anji wariokala akongo a makongo mbalimbali na komboza mapepo manji, lakini waruhusire mapepo kugomba pkwa sababu emmanya. ³⁵Welamuks madzacha na mapema wakati pkwe kala bado kunachiza, weuka na pkwenda hatu ha farsha na wevoya kuko. ³⁶Simoni na osi wariokala hamwenga naye emutua. ³⁷Emupata na wachimwambira chila mmwenga yunakutsafuta. ³⁸Wewambira, Huna paswa pkwenda hatu hanjine, konze kahizaa midzi izungukayo ili niweze kuhubiri kuko pia, ndo sababu nikudza haha. ³⁹Wepkwenda achitsupa Galilaya yosi, achihubiri kahiza masinagogi gao na kukemea mapepo. ⁴⁰Mwenye ukoma mmwenga wekudza pkwapkwe. Achikala achimzoya achibiga magoti na achimwambira, “Chikala unahenzaa, unaweza kunihenda nikale mdzo.” ⁴¹Jesu wemonera huruma, wegolosa mkonowe na kumguta, achimwambira, “Ninahenza ukale mdzo.” ⁴²Mara mwenga ukuma, na wehendwa kukala mdzo. ⁴³Jesu achimonya vikali na achimwambira enende mara mwenga. ⁴⁴Wemwambira, hakikisha kugumba neno pkwa yeyosi; lakini enda udzonyese pkwa kuhani, na womboze sadaka pkwa ajili ya ambayo msa welagiza, hehe ushuhuda pkwao.”⁴⁵Lakini wepkwenda nap kwanza kumwambira chila mmwenga na kuheneza neno zaidi hata Jesu kawezehe kahehi pkwe njila mdzini pkwa ululu vivyo wegagala hatu ha fahaga na atu ekudza pkwapkwe kombola chila hata.

2

¹Jesu arihouya Kapernaumu baada ya siku chache esikila kukala yukuko nyumbani. ²Atu anji sana ukusanyika haho na kahakahihe nafasi kahehi, hat aiyoy mriangoni, na Jesu wegomba neno pkwao. ³Kisha baadhi ya atu ekudza pkwapkwe wariomheha mtu ariyekala yupooza, atua ne ekala wadzimtukula. ⁴Wakati warihoshindwa kumtupiza pkwa kukala umati wa atu, ehusa paa dzulu hatuhe ariho kala Jesu na warihokala warihogonya kuhumbula tundu, etimisha chitanda ahicho mtu ariye holoo, wekala yuhehe. ⁵Arihoyona imani yao, Jesu wemwambira mtu ariyeholoo, “Mwanangu, dhambi zidzisamehewa.” ⁶Lakini baadhi ya andishi ao wariokala wasagahe haho edzihoji mioyoni mwao. ⁷Mtu yuyu yunawezadze kugomba vivi? Unakufuhu! Nani awezaye kusamehe dhambi isihokala Mlungu hacheye? ⁸Mara Jesu wemanya rohani mwapkwe wahichokala wachifihia mioyoni mwao enye wewambira, “Pkwa noni mnafikiria vino mioyoni mwenu? ⁹Nihiho rahisi zaidi kugomba pkwa mtu ariyeholoo, dhambidzo zidzisamehewa au kugomba ema hala chitanda cho chitsekacho na utsembehe?”¹⁰Lakini ili wapate kumanya wa kukala mwana wa Adamu yuna mamlaka

ya kusamehe dhambi kahiza dunia, wemwambira iye ariyeholoza. ¹¹Uka, hala chitsekacho, na wenende nyumbani pkwako. ¹²Wema na mara mwenga achiwala chitsekache, na achenza konze ya nyumba mhehe ya chila tu, vivyo osi wachishangaa na wachimpa Mlungu utukufu na kugomba, “Kamwe kakudzawahi kona dhambi hehe hiri. ¹³Wepkwenda kaheli kanda ya zi ana sulupu hosi na atu ekudza pkwapkwe na achiwafundisha. ¹⁴Arihokala achichila wemona Lawi mwana wa Alifayo yusegehe pkwenye hatu hakukusanyira kodi na achimwambira, “Nitua,” wema na achimtua. ¹⁵Na wakati Jesu arihokala achipata chakuria kahiza nyumba Lawi, wanahala kodi anji na atu enye dhambi ekala wachiria na Jesu na anafunzie. Pkwa kukala ekala anji na emtua. ¹⁶Wakati andikaji ario ekala mafarisayo warihoona kukala Jesu wekala achiria na atu enye dhambi na wachihala kodi, ewambira anafunzie, “Pkwa noni yunahia na kuhala kodi na atu enye dhambi. ¹⁷Wakati Jesu arihosikira gaga wewaambira, “Atu wario na afya kahiza mwihiki kawamhenza mtibabu, ni atu akango hacheye ndio wamhenza, sidzire kuweha atu enye haki, lakini atu enye dhambi. ¹⁸Anafunzi a Yohana na mafarisayo ekala wachifunga na baadhi ya atu ekudza pkwapkwe na kumwambira, “Pkwa noni anafunzi a Yohana na mafarisayo wanafunga, lakini anafunzi o kawafunga? ¹⁹Jesu wewambir, “Je, wariokudza harusini wanawea kufunga wakati bwana harusi bado achikala hamwenga nao kawaweza kufunga. ²⁰Lakini siku zinadza wakati bwana harusi andihouswa pkwao na kahi za siku zizo ao wandafunga. ²¹Kahana mtu ashonaye chipande chisha cha nguo pkwenye vazi kulukulu. Vinjinevyo chihaka chindatahuka kombola kahiza iyokula nayo indatsanika zaidi. ²²Kahona mtu ainhizaye uchi msha pkwenye vihenje vibomu, vinjinevyo uchi indaviahula vihenje na vyosi vihi uchi na virenje vindangamika, badaye ika uchimsha kahiza vihenje visha, ²³“Kahiza siku ya sabato Jesu wenzuapkwake nye baadhi ya mind ana anafunzi e eanza kuhala baadhi ya masuke na ngano. ²⁴Na mafarisayo emwambira, “Lola pkwa noni wanahenda chitu chicho ni chinyume cha sheria kahiza siku ya sabato?” ²⁵Wewambira, “Kamsomehe chicho chicho henda Daudi arihokala kahiza kuhitaji na nzala-iyehamwenga na atu ario kala hamwenga naye? ²⁶Jinsi arivyo enda kahiza nyumba ya Mlungu wakati Abiathani ariho kala na kuhani mubomu na achiria mkahe urioipkwa mbene-urio wekala chinyume cha sheria pkwa mtu yoyosi kuhia isihokala makuhani-tu na wewapa hata baadhi ya ao wariokala hamwenga naye. ²⁷Jesu wegomba, “Sabato yehendwa pkwa sababu ya mwanadamu, se mwanadamu pkwa ajili ya sabato. ²⁸Pkwa vivyo mwana wa Adamu ni Bwana wa sabato.”

3

¹Kisha Jesu weenjira ndani ya sinagogi na mwekala na mtu mwenye mkono urioholoza. ²Baada ya atu ekala wachimchunguza pkwa hehi kulola chikala yundamhoza siku ya sabato ili wamshitaki. ³Jesu wemwambira mtu mwenye mkono urioholoza, “Unuka weme kahikahi ya umati uu.” ⁴Kishi achimwambira ao atu, “Je ni halali kuhenda hendo hidzo siku ya sabato au kuhenda gasigo haki; kokola maisha au kolaga? Lakini kawajibire wachinya mala zi. ⁵Achiwalola pkwa hasira, achiwazunika pkwa sababu ya ugumu wa mioyo yao na achimwambira iye mtu, “Gologa mkono o.” Achigologa na Jesu achimhoza mkonowe. ⁶Mafarisayo wachenda konze wachihenda njama hamwenga na mahenodi dzuluye kumolaga. ⁷Kisha Jesu hamwenga na anafunzie, epkwenda baharini na kundi bomo ra atu heatua richomborerera Galilaya na Uyahudi. ⁸na kombola Jerusalem na sidumaya na mbere ya Yoridani na jirani ya Tiho na Sigoni; kundi bomu ririhosikira chila chitu arichokela unachihenda, ekudza pkwapkwe. ⁹Na wewambira anafunzie kuandaa mtumbwi mtite pkwa sababu ye pkwa sababu ya kundi ili kukala wasidze wakamzonga. ¹⁰Pkwa kulalawewa hozaanji chila mtu ariyekala na mateso wekala na shauku ya kumfikihia ili amgute ahole. ¹¹Hohosi hoho achafu warihomons engwa hotsi mbereye na kuriha na kugomba, “Uwe umwana wa Mlungu.” ¹²Wawakemea pkwa msisitizo wasimhende amanyikane. ¹³wepanda dzulu mrimani, na achiweha ariowahenza na wachimwendera. ¹⁴Achiwatsagula kumi na airi (arioweha atumwa) ili kukala wakale hamwenga naye na achiwahuma kuhubiri. ¹⁵na achiwapa mamlaka gakomboza mapepo. ¹⁶Na achiwatsagula kumi na airi; Simoni ariyempa dzina ra Petro. ¹⁷Yakobo mwana wa Zebedayo na Yohana nduguye Yakobo, ariyepewa dzina ra Bonagesi, ao ni ana a ngurumo, ¹⁸na Anderea, Filipo, Batholoyo, Mathayo, Tomaso, Yakobo mwana wa alifayo, Thadayo, Simoni mkananayo. ¹⁹na Yuda Iskariote, ariye Yuda msaliti. ²⁰Kisha wepkwenda nyumbani na kundi ra atu wachimtua pkwa hamwenga kaheri, hata wasiweze kuhia hata mkahe. ²¹Familiaye warihosikira habari iyo, epkwenda kumubwira, pkwani egomba, “Yulipupkwa na akili.” ²²Aandiki wariokudza kombola Yerusalemu egomba, “Yupagawa na Beelzebuli, na pkwani mtawala wa mapepo na yunomboza mapepo.” ²³Jesu weweha pkwapkwe na kugomba nao pkwa mifano, “Jinsi hiyo shetani yunaweza kumomboza shetani? ²⁴Chikala ufalme uchigavika wenye uwo uo kauweza pkwema. ²⁵Chikala nyumba ichigavika yenye nyumba iyo kaiweza pkwama. ²⁶Chikala shetani yundema chinyume che mwenye na kugavika, kaweza pkwema na yundakala yufika mwishowe. ²⁷Lakini kakuna hata mmwenga awezaye pkwenjiha ndani ya nyumba ya mtu mwenye nguvu na pkweya vitu vye bila kumfunza pkwanza na kisha kuhala virivyomno nyumbani. ²⁸Jeri nawambira, dhambi zosi za ana aafu zindasamehewa, hamhwenga na kukufuru ahizo wananana. ²⁹Lakini yeyosi andeye mkufuhu roho mtakatifu kandasamehewa kabisi, bali yuna hatia ya dhambi ya milele.” ³⁰Jesu werigomba hihi pkwa kukala ekala wachigomba, “Yuna hoho mchafu.” ³¹Kisha mameye na nduguze ekudza na pkwema konze wachihuma mtu kumweha. ³²Na kundi ra atu rekala hisagala msamaha karibu naye wachimwambira, “Mameyo na nduguzo wakonze na wanakutsafuta uwe.” ³³Wea jibu, “Ni nahiye mame wangu na ndugu zangu?” ³⁴Wewa lola wariokala wasesehe wadzimzunguka na achigomba, “Lola, aa ni mame zangu na ndugu zangu!” ³⁵Yeyosi ahendaye mapenzi ga Mulungu, mtu eye ni ndugu yangu, na dada wangu na mame wangu.”

¹Kisha weanza kufundisha kanda ya bahari na kundi bomu rekusanyika richimzunguka. Acheinjira ndani ndani ya mtumbwi baharini na kusagala ndani yam tumbi kundi rosi rekala konze ya bahari mfuoni. ²Na achiwafundisha mambo manji pkwa mifanari na achimwambira kahiza mafundisho ge. ³“Sikizani mnyali wepkwena kunyala mbegu. ⁴Arihokala achinyala, baada ya mbegu zewa njihani, na tsongu wachidza ziria. ⁵Mbeyu zinjine zeswa pkwenye dziwe, ariko kahana udogo mnji. Mahamwenga zichimeha, pkwa kukala kaipatire udongo wa kutosha. ⁶Lakini dzua ririho ombola mimeha yenyauka. Pkwakukala kaikarire na miziji zichikauka. ⁷Mbeyu zinjine zegwa kahikahi za miiya. Miiya ichikula na kuzilinga na kazivyarire matunda gogosi. ⁸Mbeyu zinjine zeswa pkwenye udongo mdzo na zichiviala matunda wakati zichikula na konjezeka na kuviala maha mihonzo mihahu zaidi, mihongosita, na pia maha gana mwenga.” ⁹Na achigomba, “Yoyosi mwenye masikiro ga kusira na asikire.” ¹⁰Jesu arihokala hacheye ao wariokala hehi naye na ao kumi na airi emza kuhusu mafumbo. ¹¹Achiwa, “Pkwenu mwimwi Mlungu yudziwafunuriha siri za ufalme we, lakini pkwa wario konze chila chitu ni pkwa mafumbo. ¹²ili wachilola ndio walole, lakini wasoni na wachisikira ndio wandasikira, lakini waselewe, hebu secyo wakagaluka na Mlungu akawasamehe.” ¹³Jesu achimwambira, “Je kamwelewa mfano uu? Vino mndawezadze pkwelewa mifano minjine?” ¹⁴Mnyali wenya neno. ¹⁵Aa ndio ao wario kando ya njira, hatu neno ridzihonyalwa wariho sikira mahamwenga shetani achidza na kurikala neno abaho hidzinyalwa ndani yao. ¹⁶Na baadhi ya mbeyu zihizonyalwa dzulu ya dziwa, ario wanahosi kira neno warihochera mara mwenga pkwa haha. ¹⁷Lakini Kawana miziji yoyosi ndani yao, lakini nikuvumiriha pkwa muda baadaye wakati shidi na mateso gadzaho pkwa sababu ya neno maha mwenga ni kuhicha imani. ¹⁸Na anjine ao warionyalwa kahiza miya ao wario nikurisikira neno. ¹⁹Lakini masumbuko ga dunia na ukengaji wa mali na tamaa za mambo manjine nikudza na kuhilinga neno na kari na nguvu. ²⁰Ao wihio nyalwa pkwa udongo mdzo ni ao wanao sikira neno kurihochera na kuviala matunda, miro ngomihahu mihandahu mara gana mwenga zaidi. ²¹Jesu achimwambira, “Je nikukala unaheha taa ndani ya nyumba na kuyika tsini ya chikahana au tsini ya chitanda? Nikuireha ndani na kuyika dzulu ya chango. ²²Pkwa kukala kakuna chochosi chirichoodzifitsa aricho kachindamanyikana na kuhana siri iriyo kainaipkwa wazi. ²³Iye ahiye na masikiti na asikire.” ²⁴Achimwambira, “mkale makini pkwa chicho msikiracho, pkwa kukala chipimo mndahumira chicho mndicho pimirwa na zaidi mndonjezwa pkwenu. ²⁵Pkwa kukala eye ariye nacho yundonjezwa zaidi, na iye ariye pkwapkwe chindahalwa hata chicho nacho.” ²⁶Achigomba, “Ufalme wa Mlungu ni here mtu arienyala mbeyu kahiza udongo. ²⁷Alalaye usiku na kulamka madzacha na kona mbeyu zimeha na kukula hata chikala kumanya zidzivomeha. ²⁸Ahidi nikuviala mimeha yenye pkwanza majani halafu malua, halafu nafaka iriyo ikomala. ²⁹Wakati mavvalo sadziva, iye nikuhuma maha mwenga nikuhirika panga pkwa kukala mavvalo gafika.” ³⁰Na kaheri achigomba, “Ni nani hunaweza kulunganisha na ufalme wa Mlungu, ai ni mfano hio hunaweza humira pkweleza?” ³¹Ni hehe mbeyu ya haradali iriyo ichinyalwa na tite zaidi kuriko mbeyu zosi duniani. ³²Hata wakati inyalwa, nikalala bomu zai ya mimera yosi ya bustani, na nikutengeza matawi mabomu, pkwa vivyo ndege wa angani wanaweza kutengeze visunzi pkwa chivuhivu vliche.” ³³Mafumbo manji hehe gaga Jesu wegomba nea neno pkwa kadhi walivyoweza pkwelewa. ³⁴Na kago mbere nao bila mafumbo. Lakini arihoka la hacheye wewelewesha anafunzie. ³⁵Siku iyo wakati wa dziloni urihofika achimwambira, “Hindeni ng’ambo irahu injine.” ³⁶Vivyo wachihiricha kundi ra atu, wachimuhala Jesu vivyo arivyokala ndani ya chombo pkwekala na vhombo vinjine virivyo enda naye. ³⁷Dhoruba ya peho kali ichomboreha na mawimbi gekala gachenjiha ndani ya mashua hata mashua karibu kodzala madzi. ³⁸Lakini Jesu mwenye wekala nyuma ya meli yurehe dzulu ya mho. Enafunzie wachimlamusa wachimwambira, Mwalimu kujali kukala huhuhehi karibu pkwangamika?” ³⁹Achilamuka, achiikemera iyo peho na achiyambira bahari, “Amani! Huriha”, iyo peho ichihurirana kuchikala na uhuhizu mubou. ⁴⁰Achigomba nao, “Mbona mnagoha? Bago hamna imani?” ⁴¹Odzalwa na hofu bomu ndani yao na wachambirana, “Yuno nani hata peho na bahari vinamtii?”

5

¹Ekudza mpaka ngambo ya bahari kahiza mkoa wa Gehasi. ²Wakati Jesu arihokala achombola pkwa chombo mwanamulume mwenye pepomu chagu wekudza pkwapkwe kombola makaburini. ³Mtu yuyu weishi makaburini kahana ariyeweza kumzulia kabisa hata pkwa kumfunga minyororo. ⁴Wekala yufung’wa maha Fulani pkwa pingu na minyororo wekati minyororo na pingu ze zichivudzi kahana hata mmwenga ariyekala na nguvu za kushinda. ⁵Usiku na mtsana achikanala makaburini mirimani weriha na kudzikata mwenye pkwa mawe makali. ⁶Alihomona Jesu pkwa kuhe wemchimbirira na kuzama mbeneze. ⁷Achiriha pkwa sauti bomu, “Nina shuhuli hiyo nawe. Jesu mwana wa Mlungu ariye dzulu? Nakuvonya pkwa dzina ra Mlungu mwenye usinitese.” ⁸Pkwa kukala Jesu wekala udzimwambira mombole mtu yuyu, uwe roho mchafu.” ⁹Jesu achimza, “Dzinaro uani?” Naye achimjibu, “Dzina rangi jeshi, pkwa kukala huanji.” ¹⁰Wemsihi kaheri na kaheri asiwahirike konze ya mkoa. ¹¹Hekala na kundi bomu ra ngulue ekala wachinisa mrirani. ¹²Nao emsihi wa chigomba, “Uhuhirike ndani ya ngulue; hwenjire ndani yao.” ¹³Pkwa vivyo we wahuhusu roho achafu wachimombola na pkwenjira ndani ya ngulue nao ngukue echimbira tsini ya murima kuteremka paka baharini na angalau nguluwe elfu mbiri ezama baharini. ¹⁴Na ao wariokala wachirisa ngulue echimbira na pkwenda komboza bahari ya garigohendeke kahiza mdzi na mashambani na atu anji eombola pkwenda lola chidzomboreha. ¹⁵Ekudza pkwa Jesu na kumona mtu adzeye pagawa na pepo ariyekala yudzipagawa na jeshi ra mapepo yusegehe haho yudzipipkwa na kahiza hakiliye isawa na wachogoha. ¹⁶Ao wariokala washuhudia chihicho hendeka pkwa mtu ariyekala yupagawa na mapepo ewambira chirichi mborera pkwa undani na pia kuhusu ngulue. ¹⁷Nao ea kwanza kumsihi Jesu auke kahiza mkoa wao. ¹⁸Arihokala achenjita ndani ya chombo, iye ariyekala yupagawa na mapepo wemsihi kukala aende hamhwenga naye.

¹⁹Lakini Jesu kamhurusire lakini achimwambira, “Enda nyumbani pkwako na pkwa atuo na uwambire adzichokuhendere Bwana, na huruma adziyokuonyesa.” ²⁰Vivyo wepkwenda nap kwanza kutangaza mambo mabomu ahiyo Jesu yuhenda pkwapkwe kahiza maeneo gosi ga Dekapoli na chila mtu westaajabu. ²¹Na wakati Jesu arihovuka kaheri upande mnjine ndani ya chombo, gulupu bomu hekusanyika kariu naye arihokala kanda ya bahari. ²²Mmwenga wa viongozi wa sinagogi ariyeehewa yaiho wekudza na chihomona weswa maguluni mwapakwe. ²³Achimsihi zaidi na zaidi achigomba, “Binti wangu mtite unakaribuia kufa. Ninakusihi, nzoo na wike mikono yo dzuluye ili aweze kupata afya na kuishi.” ²⁴Vivyo wepkwenda hamwenga naye na gulupu bomu atu emtua nao ezonga karibu wachimuzunguka. ²⁵Pwekala na mwanamche kahi yao ahiye damuye yekala inamombola pkwa miaka kumi na miri. ²⁶Weteseka vya kutosha tsini ya matibabu anji na wehumira chila chitu arichokala nacho, lakini badala pkwendereha tototo haliye yendereha kukala mbaya. ²⁷Arihosikira habari kuhuga Jesu wekudza nyumaye kahikahi ya gulupu na achiguta vazire. ²⁸Pkwa kukala wegomba, “Chikala nindayaguta mavazige nindahola.” ²⁹Arihomguta kombola damu pkwe ihoma na wejisikira kahiza mwihwiwe kukala yuhozwa kombola matesoge. ³⁰Na ghafla Jesu wegundua ndaniye mwenye kukala nguvu zidzimombola. Achigaluka kahiza gulupu ya atu na achuza, “Ni hiye adziniguta vazi rangi?” ³¹Anafunzie emwambira, “Lola rogulupu rino ridzikuzangira nawe unagomba. Ni hiye adziye kuguta?” ³²Lakini Jesu weloa pande zosi kulola ariye yudzinguta. ³³Mwana mche iye wemanya chiricho mhendekera, weogomba na kutetemeka wekudza na weswa tsini mbereye na kumwambira ujeri wosi. ³⁴Jesu achimwambira, “Binti imani yo idzikuhenda ukale mzima enenda pkwa imani na uhuzwe kombola pkwenye matesogo.” ³⁵Jesu arihokala achinena haadhi ya atu ekudza kombola pkwa chilongozi wa sinagogi wachigomba, “Binti yo yudzefa pkwa noni unaenderera kumuyuga mwalimu?” ³⁶Lakini Jesu arihosikira ambacho wanachigomba wemwambira chilongozi wa sinagogi, usogoe, Amini tu. ³⁷Kahuruhusihe yeyosi kulongozana naye isihokara Petro, Yakobo na Yohana nduguye Yakobo. ³⁸Ekudza nyumbani pkwa chilongozi wa sinagogi naye weona vuhugu za kuriha kunji na komboleza pkwa nguvu. ³⁹Ariho enjira nyumbani wewambira, “Pkwa no ni mnahuzinika na pkwa noni munariha?” mhoho kadzafa bali yuhehe. ⁴⁰Eanza kumdahau lakini wewaomboza osi konze na kumbala baba ya mhoho na mame na ao wariokala naye na achenjika hatu arihokala mhoho. ⁴¹Weuhala mkono wa mhoho na kumwambira, “Tabitha koui!” ambayo nikugomba, “Binti mte na pkwa mbira, lamka.” ⁴²Ghafla mhoho achilamka na kutsembera (pkwa kukala wekala na umri wa miaka kumi na mihi.) na gafa egwirwa na mshangao muhomu. ⁴³Wewaamra pkwa ukali kukala mtu yeyosi asimanye kuhusu gaga kisha achimwambira wampee binti chakuria.

6

¹Na achuka haho na pkwenda mdzini Nazareti na anafunzie wachimtua. ²Sabato irihofika, weanza kuwafundisha kahiza sinagogi, atu anji emusikiza na wachishangazwa wachigomba wepata hiho mafundisho gano?” Ni hekima ya namna hiyo ino ariyoipata?” Yuno Jesu yunahendadze miujiza ino pkwa mikono ye?” ³Je yuno siye mhoho wa seremala, mwana wa Mariamu na nduguyai ahiye ni Yakobo, Yese, Yuda na Simioni? Je dadze hunaishi nao haha hamwenga nasi?” Atu a Nazareti kawahamirirwe na mafundisho ga Jesu. ⁴Jesu achimwambira, “Nabii kapata heshima, kahiza mchiwe hata pkwa nduguze a nyumbani mwapakwe.” ⁵Kawzehe kuhenda miujiza, ela wawaikiha mikoni akongo achache achiwahoza. ⁶Weshangazwa sana pkwa sababu ya kugeamini pkwao kisha wevitsemberera vidzidzi vya jirani achifundisha. ⁷wewe ha ao anafunzi kumi na airi achanza kuwahuma airi airi wewapa mamlaka dzulu ya pepo achafu ⁸na kuwamuhu wasihale chochosi wanohoenda isihokala fimbo tu, wasihale chakuria wala mkoba wala pesa chibindoni. ⁹Lakini wa vale vhahu na sio kanzu mbihi. ¹⁰Na achiwambira, “Nyumba yoyosi mndiyoenjira gagalani haho mpaka mndihouka. ¹¹Na mdzi wowosi usihowahuchera wala kuwasikiza ukani pkwao kukutani mavumbi ga magulu genu ikale ushuhuda pkwao.” ¹²Nao wachenda wachiwambira atu watubu na kuhicha dhambi zao. ¹³Anafunzi warihoenda ewainza mapepo anji na ewahaka mafuha akong’o na waerihozwa. ¹⁴Mfalme Herodo ariho sikira kuhusu habari za Jesu jinsi anavyo hoza na pkwinga mapepo na kutambulika pkwa atu, baadhi ya atu egomba indakala Yohana mbatizaji wefufuka na pkwa sababu iyo ii ngucu ya miujiza inahenda kazi ndani ye. ¹⁵Baadhi ya atu wachiamba, “Yuyu ni Eliya, Ariye Mlungu weahidi kukala yundauya,” anjine wachigomba, “Yuyu ni nabii, hehe mmwenga wa ao manabii wa zamani.” ¹⁶Lakini Herode arihosikira sasa achigomba, “Yohana niriye lagiza asikari wamkate chichwa yufufuka.” ¹⁷Maana Herode mwenye wehuma asikali Yohana akatwe na wemfunga gerezeni pkwa sababu ya Herodia (Mehe wa nduguye ariye ni Filipo) ¹⁸pkwa sababu Herode “si halali kumhala mche wa ndugu yo.” ¹⁹Lakini Herode weanza kumtsukirirwa na wekala achimala kumolaga Yohana lakini kawezere vivyo wetafuta njiha ya kumolaga. ²⁰Maana Herode wemogoha Yohana wemanya kukala ni mwenye haki na mtu mtakatifu na wemhicha salama na ariohendereha kumsikiza Yohana wehuzunika sana lakini wefurahia mazungumzoge kuyasikiza. ²¹Hata uriofika wakati kamili ichikala idzikaribia siku ya kuvialwa, Herode achiwaandirira maofisaa we sherehe, na kamansa, na vilongozi a Galilaya. ²²Ndigo binti ye Herodia achenjjira na kucheza mbeehe yao, achimfurahisha Herode na ajeni wariasagala wakati wa chakuria cha dziloni. Ndiho mfalme achimwambira binti, “Nivyoye chochosi nichihenzaco nami nindakupa.” ²³Achimwikiha chihaho na kugomba chochosi undichonivoya nindakupa hata nusu ya ufalme wangu ni umikia. ²⁴Binti achombola konze ya chumba cha sherehe achimza mameye. “Nivoye noni?” Mameye achigomba, “Voya chitswa cha Yohana mbatizaji.” ²⁵Pkwa haraka sana achenjjira pkwa mfalme achanza kugomba, “Namala unipe dzulu ya sahani chitswa cha Yohana mbatizaji.” ²⁶Mfalme wesikitizwa sana na voyo ra binti. Lakini pkwa sababu ya chiraho che na pkwa ajili ya ajeni kawezere kumkharika voyo re. ²⁷Vivyo mfalme achihuma askari kahiza arinzie na kuwalagiza pkwenda kumrehera binti chitswa cha Yohana. Mrinzi wepkwenda kumkata chitswa Yohana achikala chifungoni. ²⁸Achichireha chitswa che pkwenye Sahani na kumpa binti, na

binti achimpa mameye.²⁹ Na anafunzi a Yohana wariosikiria gago epkwenda kuuhala mwiriwe kuzika kaburini.³⁰ Na mitume warihouya kombola kuhubiri ekusanyika hamwenga mbere ye Jesu wachimweleza gosi wadzigohenda na wadzigogafundisha.³¹ Naye achiwambira, “Nzoni mwimwi anafunzi angu hatuha faragha na hupumzike pkwa muda.”³² Atu anji ekala wanadza pkwa mitume na kuka hata kawapatire mda wa kuria chakuria.³³ Vivyo wapanda mashua wachenda hatu hafaragha hasihokala na atu.³⁴ Lakini atu ewena Jesu na anafunzie wachuka na anji wachiwamanyia pkwa hamwenga echimbira pkwa kuchirira njira ya magulu kombola midzi yosi, nao wachifika pwani kabila yao.³⁵ Jesu na anafunzie warihofika pwani, wao na gulupu bomu na achiwahurumia pkwa sababu ekala here kondoo wasiokala na mhgaji na achanza kuwafundisha mambo manji.³⁶ Mda wepkwenda sana yekala ni dziloni, anafunzi wachimdzira wachimwambira, “Haha ni hatu hafaragha kahana makalo ga atu, na muda udzenderaha sana.³⁷ Uwalage atu midzi yajirani na vidzidzi ili wakadzigarire chakuria.”³⁸ Lakini achiwajibu achigomba, “Wape mwimwi chakuria.”³⁹ Wachimwambira, “Hunaweza pkwenda na kugula mikahe yenye thamani ya dinari magana mairi na kuwapa warie.”⁴⁰ Achiwauza, “Mna mikahe mingahi? Endani mkalole.” Wariholola wachimwambira, “Mikahe mitsano na Samaki airi.”⁴¹ Achiwamuru atu wasagale kahiza makundi makundi dzulu ya makodza maitisi.⁴² Wachiwagasaza kahiza makundi makundi ga Magana pkwa Hamsini.⁴³ Kisha achiwapa mikahe mitsano na Samaki airi na kulola mlunguni achimshukuru Mlungu kisha achiwapa anafunzi waike ili wawape makutano wachiyika mbere ya umati. Nakisha achigavia Samaki airi na kuwapa atu osi.⁴⁴ Atu osi eria mpaka wachitosheka.⁴⁵ Ekusanya vipande vya mikahe iriyobaki vixhodzala vikahana kumi na vihi na pia vipande vya Samaki.⁴⁶ Na ekala anaalume elfu tsano warioria mikahe na Samaki lakini anaache na ahoho kawatarirwe.⁴⁷ Kisha achiwambira anafunzie wapande pkwenye mashua wende sehemu nyinjine mpaka Bethsaida, wakati iye achiwalaga makutano.⁴⁸ Atu warihogoma kuka, Jesu achenda mrimani kuvoya.⁴⁹ Trihodika dziloni, na mashua yao yekala kahikahi ya bahari, naye Jesu wekala hacheye pwani.⁵⁰ Na wewona wachitabika kubiga makagia pkwa sababu ya peho idziwavulia irihokaribia madzacha achiwendera, achitsembera dzulu ya madzi na wemala kuwachira.⁵¹ Lakini warihomona Jesu yunatsembera dzulu ya madzi wachenjirwa ni wasiwasi wachidani ni mzimu wachihiga kululu.⁵² Pkwa kukala emona wachodzalwa na hofu, maha Jesu achigomba nao achiwambira, “Mukale na ujasih! Ni mimi! Musikale na hofu.”⁵³ Achenjira ndani ya mashua na peho ichirika kuvuma na wachimushangaa sana.⁵⁴ Vivyo kawakarire wadzele maana y aiyo mikahe maana hakili zao zekala zishidwa pkwelewa.⁵⁵ Nao warihovuka ng’ambo efika itsi ya Genesareti mashie ichenjiza nanga.⁵⁶ Warihoombola konze na mashua atu wachimutamba Jesu na anafunzie wekudza.⁵⁷ Wachichimbira kutangaza kahiza mkoa mzima na wachanza kuwareha atu akongo pkwa machela, chila ariyesikira wekudza.⁵⁸ Hohosi arihoenjira kahiza vijiji au mjini au kahiza intsi, atu ewaika akongo hatu ha goko na hatu wachimvoya awaruhusu akongo kuguta pindo ra vazire. Na osi wariomguta ehozwa.

7

¹Mafarisayo na baadhi ya aandishi warioekala wadzomborera Yerusalemu ekusanyika wachimzunguka Jesu.² Na mafarisayo na aandishi eona kukala baadhi ya anafunzie ehia mkahe pkwa mikono michafu iyo kai dhaoga.³ Pkwa kukala mafarisayo na aandishi osi kawaria mpaka waose mikono yao tototo wanagwieiea utamaduni wa azee.⁴ Mafarisayo wahouya kombola hatu ha soko kawaria mpaka waoge pkwanza, na kuna sheria zinjine arizo wanazifua kabisa, chikala na hamwenga na kojesa vikombe, masufuria, vyombo.⁵ Mafarisayo na aandishi emuza Jesu, “Pkwa noni anafunzio kawatii na kuzifua utamaduni wa azee ehu, wanaria chakuria hasiho koga mikoni?”⁶ Lakini iye wewaambira, “Isaya wetabiri tototo kuhusu mwimwi mafarisayo na aandishi wanafiki, weandikwa atu aa wanariheshimu pkwa milomo yao, lakini mioyo yao ikure na mimi.”⁷ Wananihendera ibaada zisizo na maana, wachifundisha sheria za anadamu here mahochoho gao.⁸ Mdziiricha sheria ya Mlungu na kugwirira pkwa tamaduni za azee enu.”⁹ Jesu achiwaambira mwezikahala amri za Mulungu pkwa kukala mtunze tamaduni zenu!¹⁰ Pkwa kukala Musa wegomba, mheshimu babayo na mameye, na iye amhukanaye babaye au mameye hakika yundafa.¹¹ Lakini mnagomba, “Hene mtu achogomba chitu cha kumwahidi babaye au mameye cha msada wowosi ario mndeehochera kombola pkwangu ni hazina ya kanisa,” vivyo ni kugomba kukala, nidziwomboza pkwa Mulungu?¹² Vivyo kuruhusu mhoho kuhenda jambo rorosi pkwa ajili ya babaye au mameye.¹³ Mnazihenda amri za Mlungu kukala bale pkwa kuheha tamaduni zenu, mnahende manji ga jinsi iyo ganagohalana.”¹⁴ Jesu weweha makutani kaheri na kuwaambira, “Mnisikize mimi, mwimwi mosi na mpate kunelewe.”¹⁵ Kakuna chakuria chochosi chombolacho konze ya mtu aricho chinaweza kumchafua mtu chenjiracho ndaniye, ni chicho agombacho mtu chicho chimchafuacho.¹⁶ Chikala mtu yeyosi yuna masikiro ga kusikira na asikire jambo hiri na aelewe.”¹⁷ Jesu ahouricha umati wa atu pkwenjira nyumba, anafunzie wachimza kuhusu mfano uo.¹⁸ Jesu achigomba, “Na mwimwi pia bado kamdza elewa? Komona kukala chakuria chochosi chimwinjiracho mtu kachiweza kumuchafua.”¹⁹ Pkwa kukala chaweza pkwenda pkwenye moyowe, lakini chinaenjira pkwenye tumbo ye na kisha chinatsuoza pkwenye choo, pkwa maelezo gaga Jesu wevihenda vyakuria vyosi kukala vidzo.”²⁰ Jesu achigomba chicho chicho chinamombola mtu ndani chicho ndochimchafuacho.²¹ Pkwa kukala nikombola ndani ya mtu, ndani ya moyo nikombola Mawazo maovu, usherati, wevi, walogaji,²² uzinzi, tamaa mbovu, ubaya, ukengaji, ufisadi, wivu, kukashifu, madzivuno, ujinga.²³ Maovu gaga gosi ganaombola ndani nag ago ndigogamchafuango mtu.”²⁴ Jesu welamka kombola haho harihokala yusegehe na kuka pkwenda kahiza mkoa wa Tiro na Sidoni. Weinjira ndani na kahenzere mtu yeyosi amanye kukala wekala haho, lakini kaiwezekanire kumfitsa.²⁵ Lakini shafula mwanamhe wekudza pkwa Jesu ariye mhohowe mtite wekala na roho chafu. Weikira habarize achidza na kubiga mavindi maguluni pkwapkwe Jesu.²⁶ Mwana mche iye wekala myunani wa kabila ra Kifoenike wemgwira Jesu amwinge pepo ombole pkwa bintiye.²⁷ Jesu

achimwambira mwanamche wariche ahoho wariswe pkwanza chakuria pkwa kukala sisiwa kuhala chakuria cha ahoho na kuwatsuhira kuho.”²⁸ Lakini iye mwanamche achimjibu na kugomba, “Nivivyo Bwana hata kuko tsini ya maza ni kuria mabaki ga chakuria cha ahoho.”²⁹ Jesu achimwambira, “Pkwa kukala unaamini vivyo, uhuhu pkwenda pepo yudzimombola binti yo.”³⁰ Mwanamche weuya nyumbani pkwapkwe na achimona bintiye yuhehe chifa ndani na pepo wekala yudzombola.³¹ Jesu weombola kaheri konze ya mkoa wa Tiro na kutsupira Sidoni pkwelekea baharini ya Galilaya mpaka kanda ya Dekapoli.³² Na wachimrehera mtu ariekala na makoto na wekala kaweza kunena tototo, emusihi Jesu aike mikono dzuluye.³³ Jesu weomomboza mtu yuyu konze ya kukutana pkwa sihi na achika vyialavye pkweye masikiloge na baada ya kutsitsa mahe weguta ulimiwe iye mtu.³⁴ Jesu welola dzulu Mlunguni, achihehema na kumwambira, “Efatha,” vivyo ni kugomba “fuguka!”³⁵ Na mda uo uo masikito gachifuguka na chirichokala chizulia lulimi chebanangwa na achiweza kugomba tototo.³⁶ Na wewaamuru wasimwambire mtu yeyosi lakini kadhi arivyowaamuru, vivyo ndivyo warivyo tangaza habari zizo pkwa unji.³⁷ Hakika eshangazwa na kugomba, yuhenda chila chitu tototo. Hata yudzigahnedha makoto kusikira na mabubu kunena.

8

¹Kahiza siku zizo pkwekala kaheri na kundibomu na kawakahire na chakuria. Jesu achiweha anafunze na achiwaambira, ²Ninalihumira kundi riri pkwa kukala wadzenderera kukala nami pkwa muda wa siku tahu na Kawana chakuria. ³Nichiwalaga wauye madzumbani mwao bala kuria wanaweza kuzimia njirani pkwa nzala na baadhi yao wadzombola kure sana.” ⁴Anafunzie wachimujibu, “Hundaweza kupata hiko mikahe ya kutosha kahiza sehemu hehe ino isiyo na atu ili kuwashibisha atu aa?”⁵ Achiwauza, “Mna mikahe mingahi?” Wachigomba, “Saba.” ⁶Achiwaamuru umati usagale hotsi. Achiho la mikahe saba, achimushukuru Mlungu na achiikata, achiwapa anafunzie wayike mbere zao nao wachiyika mbere za umati.⁷ Pia ekala na Samaki atite achache na baada ya kushukuru wewaamuru anafunzie wawagavire vivi pia. ⁸Eria na wachitosheka, na ekusanya vipande virivyo baki vikahana vibomu saba. ⁹Pkwe kala na atu hehe elfu nne kisha ewahicha wenende. ¹⁰Maha achipanda dau hamwenga na anafunzie na wachenda kahiza ukanda wa Dalmanutha. ¹¹Kisha mafarisayo wachombola nap kwanza kubishana naye emala awape ishara kombola mlunguni ili kumjaribu. ¹²Achihezunika moyoni mw’apkwe achigomba, “Pkwa noni chiviazi chino chinatsafuta ishara? Nawambira mwimwi jeri kakuka ishara indiyoombozwa pkwa chiviazi chichi.” ¹³Kisha achiwahicha, achenjira ndani yad au kaherri achuka pkwenenda upande mnjine. ¹⁴Wakati uo anafunzie ekala wasahau kuhala mikahe ya kutosha, ekala na mukahe mmwenga tu ndani yad au. ¹⁵Jesu achiwaonya achigomba, “Mukahe na muhzirinde dhidi ya tsatsu ya mafarisayo na tsatsi ya Herode.”¹⁶ Anafunzi ekala wachibishana ao pkwa ao dzulu ya kusokala na mikahe. ¹⁷Jesu ariho manya gago, achiwauza, “Mbona mnabishana kuhusu kusolaka na mikahe. Bado kamona au kamwelewa? Au mna mioyo migumu?”¹⁸ Mna matso kamona? Mna masikiro kamsikira? Kamkumbukiha? ¹⁹Nirihoikata mikahe mitsano pkwa atu elfu tsano, mwehala vikahana vingahi virivyo odzala vipande vya mikahe? Wachimujibu, “Kumi na viri.”²⁰ Na nirihoikata mikahe saba kahiza ya atu elfu nne, mwehala vikahana vingani virivyodzala vipande vya mikahe?” Wachigomba, “Saba.” ²¹Achiwaambira, “Bado kamwelewa?”²² Wachifika Bethsaida atu haho wachimreha chipofu mmwenga pkwa Jesu na kumsihi Jesu amgute. ²³Jesu achimgwira mkono iye chipofu na kumlongoza konze ya chijiji. Arihomtsitsira mahe matsoni na kumwikara mikono weemza, “Unaona chochosi?”²⁴ Welola dzulu na kugomba, “Naona atu wanaonekana hehe mihi inatsembera.” ²⁵Kisha achika kaherimikono dzulu ya matsoge na mtu iye achifugula matsoge, uwezowe wa kona uchuya, naye weona vitu vyosi waziwazi. ²⁶Jesu ahimwichira enende nyumbani pkwapkwe na achimwambira, “Usenjire chidzidzini.”²⁷ Jesu weuka na anafunzie pkwenda vidzidzini vya Kaisalia ya Filipi, wachikala njirani wawauza anafunzie, “Atu wana sombadze mino ni ani?” ²⁸Wachimjibu wachigomba, “Yohana mbatizaji, anjine wanagomba Eliya, na anjine mmwenga a manabii.”²⁹ Achiwauza, “Lakini mwino mnambadze mino niani?” Petro achimwambira, “Uwe u masihi.”³⁰ Jesu achiwaonya wasimwambire mtu yoyosi kumuhusu iye. ³¹Na achanza kuwafundisha ya kukala mwana wa Adamu lazima yundateswa pkwa mambo manji na yundakahalwa ni azee na makuhani akulu na aandishi na yundalogwa, na baada ya siku tahu yundafufuka. ³²Wegomba ujumbe uu waziwazi kanda na achanza kumukemea. ³³Lakini Jesu wegaluka na kuwalola anafunzie na kisha achimkemea Petro na kugomba, “Enda nyuma yangu. Shetani! Kugaza mambo ga Mlungu, bali gaana damu.”³⁴ Kisha achiweha umati na anafunzie hamwenga na kuwaambira, “Mtu yeyosi achiheza kunitua adzikane mwenye, auhale msalabawena anitue.”³⁵ Kwa kukala yeyosi ahenzaye gangamiza maishage pkwa ajili yangu na pkwa ajili ya injili yundagokola. ³⁶Inamfaidi noni mtu kuupata ulimwengu wosi na kisha kuyangamiza maisha ge? ³⁷Mtu yunaweza komboza koni badala ya maishage? ³⁸Yeyosi anonehaye haya mimi na mameno gangu kahiza chiviazi chichi cha uzinzi a dhambi, mwana wa Adamu yundamonera haya mtu iye andihokudza kahiza utukufu wa babaye hamwenga na Malaika watakatifu.

9

¹Achiwaambira, “Amini nawaambira, wakuko baadhi yenu wadzioema hahu wario kuwandatata kufa kabla ya kuwona ufalme wa Mlungu uchidza pkwa nguvu.” ²Na baada ya siku handahu Jesu wewahala Petro, Yakob na Yohana hamwenga naye dzulu ya murima hachiyao, kisha achigeuka sura mbere yao. ³Mavazige aching’ala sana, meruhe kuriko arivyo mtu yeyosi duniani andeweza kuyang’arisha. ⁴Kisha Eliya hamwenga na Musa eomborerer mbere yao, nae kala wa chizungumza na Jesu. ⁵Petro wejibu achimwambira Jesu, “Mwalimu, ni vidzo sisi kukala hah ana hudzenge vibanda vihahu, chimwenga pkwa ajiliyo, chimwenga pkwa ajili ya Musa na chinjine pkwa ajili ya Eliya.” ⁶Pkwa kukala

kamanyire kugomba maana eogoha sana.⁷ Ingu richidza na richiwafinika, kisha sauti ichombola kahiza riro ingu, “Yuyu ni mwanagu mhenzwi, msikizeni iye.”⁸ Ghafla wariholola kuku na kuku kawamonere kaheri mtu yeyosi hamwenga nao isihokala Jesu tu.⁹ Warihokala wanateremka kombola mrimani, achiwaamuru wasimwambire mtu yeyosi gago gosi wadzigogaona, mpaka mwana wa Adamu andihofufuka kombola pkwa wafu.¹⁰ Pkwa vivyo wachika jambo riro ndani ya mioyo yao enye lakini ejadiliana ao pkwa ao ninoni maanaye “Kufufuka kombola pkwa wafu.”¹¹ Emuza Jesu, “Pkwa noni aandishi ni kugomba lazima Eliya adze pkwanza?”¹² Achiwaambira, “Eliya yunadza pkwanza kudzia mambo gosi. Pkwa noni basi yeandipkwa kukala idzimpasa mwana wa Adamu kupata mateso manji kudahauliwa?”¹³ Lakini nawaambira ya kukala Eliya wegonya kudza na wachimhendera warivyohenza hehe irivyoandipkwa dzuluye.”¹⁴ Na walihofika pkwa anafunzi, eona kundi bomu rudzuwazunguka na andiki ekala wanabishana nao.¹⁵ Na maha waribomona Jesu, kundi hosi heshangaa na kumuchimbirira kumulamusa.¹⁶ Wewauza anafunzie, “Mnabishana nao dzulu ya noni?”¹⁷ Mtu kahiza umati wemjibu, “Mwalimu, nidzimreha mwanagu pkwako yuna hoho chafi inayo muhenda asiweze kumba.”¹⁸ Nikumkamata na kumubwaga hotsi, naye yunamboza povu mlomoni na kugaga meno na kukala mgumu. Nidziwavoya anafunzio wamomboze iye pepo lakini kawawezere.¹⁹ Achiwajibu, “Chiviazi chisichoamini nindakala namwi hata rini? Nindawavumira mpaka rini? Mrehehi pkwangu?”²⁰ Wachimreha iye mvulana pkwapkwe. Roho mchafu arihomona Jesu, ghafla yemwenjiza kahiza kutetemeka. Mvulana wegwa hotsi na komboza povu mlomoni.²¹ Jesu wemuza babaye, “Wekala kahiza hali hii pkwa muda wani?” Baba wegomba, “Hangu uhoho.”²² Mara zinjine nikumubwaga kahiza moho au pkwenye madzi na kujahibu kumwangamiza chikala unaweza kuhenda chochosi huhurumie na uhusaidie.”²³ Jesu wemwambira, “Chikala unaweza? Chila chitu chinawezekana pkwa yeyosi aaminiye.”²⁴ Ghafla baba wa mhoho wekiri na kugomba, “Naamini, nisaidie kusokuamini pkwangu.”²⁵ Wakati Jesu arihoona kundi rinachimbirira pkwao, wemkemea roho mchafu na kugomba, “Uwe hoho bubu na chiziwi, nakuamuru ombola pkwapkwe, usimwenjire kahehi.”²⁶ Weriha na kumhangaisha mvulana pkwa nguvu na kisha achimombola. Mvulana weonekana hehe yudzefa. Ndiho anji wachigomba, “Yudzefa,”²⁷ Lakini Jesu wemhala pkwa mkono achimunula, na mvulana Achema.²⁸ Wakati Jesu ariho enjira ndani ya nyumba, anafunzie emuza pkwa faragha, “Pkwa noni kuhuweza kuyomboza?”²⁹ Achiwaambira, “Ainaii kayombola isihokala pkwa mavoyo.”³⁰ Wachombola haho na kuchiriha Galilaya kahenzere mtu yeyosi amaye wariho.³¹ Pkwa kulama wekala yunafundisha anafunzie, Achiwaambira, “Mwana wa Adamu yundalaviwa mikononi mwa atu, na wandamolaga. Andihofa, baada ya siku tahu yundafufuka kaheri.”³² Lakini kawelewere maelezo gaga na eogoha kumuza.³³ Ndiho efika Kaperinaumu. Baada ya pkwenjira ndani ya nyumba achiwauza, “Mdzikala mnafadili noni njirani?”³⁴ Lakini ekala chimya pkwani ekala wanabishana njirani kukala nani adzikala mubomu zaidi.³⁵ Arihosagala hotsi achiweha kumi na airi hamwenga na achiwaambira, “Chikala yeyosi yunamala kukala wa pkwanza ni lazima akale wamwisho na mtumishi wa osi.”³⁶ Achimhala mhoho mtite achimwika kahikahi yao. Achimhala kahiza mikonoye achiwaambira,³⁷ “Yeyosi amhocheraye mhoho hehe yuyupkwa dzina rangi pia yudzinihochera mimi na ichikaa mtu yudzinihochera mimi tu, lakini pia aliyenihuma.”³⁸ Yohana achimwambira, “Mwalimu, hudzimona mttu yunamboza pepo pkwa dzinano na hukamzulia pkwa sababu kahutua.”³⁹ Lakini Jesu achigomba, “Msimzulie pkwa kukala kakuna andiyehenda kazi bomu pkwa dzina rangi na ndiho kisha baadaye agombe neno baya hohosi dzulu yangu.”⁴⁰ Yeyosi asiyekala chinyume nasi yuu pande wehu.⁴¹ Yeyosi andiyekupa chikombe cha madzi ga kunua pkwa dzina rangi uwe ni wamasihi. Amini nawaambira Kanda thawabuye.⁴² Yeyosi awakoseshaye mmwenga waho wa atite aa waniaminio mimi kudzipkwala indekala vidzo pkwapkwe kufungiwa dziwe ra kusagiha singoni na kutsuhiwa baharini.⁴³ Chikala mkonii uchikukosesha ukate, ni baha pkwenjira kahiza uzima bila mkono kuriko pkwenjira kuzimu uchikala na mikono yosi kahiza moho usiozimika.”⁴⁴ Hatu ambaho funza kuwafa na moho usiozimika (Kaumo kahiza nakala za kapindi).⁴⁵ Chikala chegulu uchikukosesha ukate. Ni vidzo pkwako pkwenjira uzimani uchikala chirema kuriko kutsuhiwa kuzimu na magulu mairi.⁴⁶ Hatu hariho funza kawafa na moho usioweza kuzimika.”⁴⁷ Chikala dzitsoro richikukosesha ring’ole. Ni vidzo pkwako pkwenjira kahiza ufalme wa Mlungu uchikala na dzitso mmwenga kuriko kukala na matso mairi na kutsuhiwa kuzimu.⁴⁸ Hatu harihofunza ao kawafa na moho usiozimika.⁴⁹ Pkwa kukala chila mtu yundenjizwa munyu pkwa moto.⁵⁰ Munyu nu mudzo, lakini chikala munyu uchangamiza ladhaye, unawezadze kuihenda ukale munyu kaheri? Mkale munyu mwimwi pkwa mwimwi na mkale na Amani chila mmwenga na mnjine.”

10

¹Jesu achuka mtaa uo na achenda kahiza mkoa wa Yudea na mtaa ng’aombi ya mho waa Yorodani na makutano emtua kaheri. Wewafundisha kaheri hehe irivyokala kawaidaye kuhenda.² Na mafarisayo ekudza kujaribu na wachimuza, “Ni halali pkwa Bwana kumpa talaka mchewe?”³ Jesu achiwajibu, “Musa wawaamuru noni?”⁴ Wachigomba, “Musa weruhusa pkwandika cheti cha talak ana kisha kumuricha muchewe.”⁵ “Ni pkwa sababu ya mioyo yenu migumu ndo maana wewaandikira sheria ii.” Jesu achiwaambira.⁶ “Lakini chila mwanzo wa uumbaji Mlungu wewaumba mwanamlume na mwanamche.”⁷ Pkwa sababu ii mwanamlume yundamricha babaye na mameye na yundaungana na mchewe.⁸ Na ao airi wandakala mwiri mmwenga, pkwa kukala siairi kaheri, bali mwiri mmwenga.⁹ Pkwa vivyo arichochunganisha Mlungu, mwanadamu asichitenganishe.”¹⁰ Wariokala ndani ya nyumba, anafunzie wachimuza kaheri kuhusi riri.¹¹ Achiwambira, “Yeyosi ampayetataka yunahenda uzinzi dzuluye.”¹² Mwana mche naye achimricha mlumewe na kuhalwa na mwanamlume mnjine yunahenda uzinzi.¹³ Kisha emuhehera ahoho ao atite ili agute, lakini anafunzi wachiwakemea.¹⁴ Lakini Jesu arihotambua riro wekasirika na achiwaambira, “Waruhusuni ahoho atite wadze pkwangu, na musiwazulie pkwa kukala ufalme wa Mlungu ni wa wario here.”¹⁵ Ujeri nawaambira, yeyosi asiyeuhochera ufalme wa Mlungu here mhoho mtite

hakika kaweza pkwenjira kahiza ufalme wa Mlungu. ¹⁶Kisha achiwahala ahoho mikononi mwapkwe na achiwabariki achiwaikira mikonoye dzuluyao. ¹⁷Na arihoanza safariye mtu mmwenga wemchimbirria na achibiza mavindi mbeheze achimza, “Mwamudzo nihendedze ili niweze kurithi uzima wa milele?” ¹⁸Na Jesu achigomba, “Pkwani unaneha mudzo? Kakuna ariye mudzo isihokala Mlungu ariye mudzo, isihokala Mlungu hacheye. ¹⁹Unazimanya amri: Usolage, usizini, usieye, usishuhudie, usitoe ushuhuda wa ulongo, usidanganye, usilasai, mheshimu baba na mameyo. ²⁰Mtu iye achigomba, “Mwalimu, gaga gosi nidzigatii hangu nichikala chijana. ²¹Jesu wemlola na kumuhenza achiwambira, “Unahungukirwa chitu chimwenga upaswa uguze vyosi ulivyo navyo na uwape masikini, na undukala na hazina mlunguni ndihokisha udze unifue.” ²²Lakini wekaya tamaa pkwa sababu ya maelezo gaga, weuka kauli ii ariyonena mwenye huzuni na achenda zapkwe achikala mwenye huzuni, pkwa kukala wekala na mali nyinji. ²³Jesu acholola pande zosi na achiwaambira anafunzie, “Ni vigumu jinsi hiyo irivyo vigumu kukala tajiri pkwenjira kahiza ufalme wa Mlungu! ²⁴Anafunzi ahangazwa pkwa maneno gaga, Lakini Jesu achiwaambira kaheri, “Ahoho, ni vigumu jinsi hivyo pkwenjira kahiza ufalme wa Mlungu! ²⁵Ni rahisi pkwa ngamia kuchira pkwenye tundu ra sindano kuriko tajiri pkwenjira kahiza ufalme wa Mlungu.” ²⁶Eshangazwa sana na wachisemezana, “Vivyo nani andiye okoka.” ²⁷Jesu achiwalola na achigomba, “Pkwa binadamu kaiwezekana, lakini siko pkwa Mlungu pkwa kukala kahiza Mlungu gosi ganawezekana.” ²⁸Petro achanzaa kusumurira naye, “Lola huricha vyosi na hudzikufua.” ²⁹Jesu achigomba, “Ujeri nawaambira mwimwi kahana ariyericha nyumba, au kaka au dada au mame au baba au ahoho, au ardhi pkwa ajili yangu na pkwa ajili ya injili. ³⁰Ariye kandahochera maha gana zaidi ya sasa haha duniani kahiza siku zizi: nyumba, kaka, dada, mame, ahoho, na ardhi pkwa hamwenga na mateso na urimwengu udzao, uzima wa milele. ³¹Lakini anji ario apkwanza wandakala wandakala amwisho na ario amwisho wandaka apkwanza.” ³²Warihokala njirani pkwenda Yerusalemu, Jesu wekala yetangulia mbere yao, anafunzi eshangaa na ao wariokala wanamfua nyuma egoha, ndiho Jesu achiomboza achiwahala kanda kaheri ahuu kumi na airi na achanza kuweleza amachi chindampata pkwapkwe vivi karibuni. ³³“Lola, hunenda mpaka Yerusalemu, na mwa wa Adamu yundafikisha pkwa makuhani akulu na andishi; wandamhukumu ate na wandamomboza pkwa atu amataifa. ³⁴Wandamdhihaki, wandamtsitsira mahe, wandamubiza fimbo wandamuchapa mijeledi na wandamlaga. Lakini baadaye siku tahu yunda fufuka.” ³⁵Yakobo na Yohana, ana a Zebedayo, ekudza pkwapkwe na kugomba, “Mwalimu hunakuhienza hunamala uhuhendere chochosi hukuvoyacho.” ³⁶Wewambira, “Mnamala ni wahendere noni?” ³⁷Wachigomba, “Huruhusu husagale nawe kahiza utukufuo, mmwenga kahiza mkonoo wa kulume na mnjine mkonoo wa kumotso.” ³⁸Lakini Jesu wewajibu kammama kammama mvoyacho mnaeweza kuchinuera chikombe aricho nindachinuera nindachinuera au kuvumirira ubatizo urio nindubatzwa?” ³⁹Wachimwambira, “Hunaweza.” Jesu achiwaambira, “Chikombe nindichochinuera mndachinuera na ubatizo ario pkwao nebatizwa mndavumirira. ⁴⁰Lakini andiye gagala mkono wangu wa kulume au mkono wangu wa kumotso goo mimi wa komboza, lakini ni pkwa ao wario pkwao idzigoma pkwandaliwa.” ⁴¹Ao anafunzi anjine kumi warivyo sikira gaga wachanza kuwatsukirira sana Yakobo na Yohana. ⁴²Jesu achiweha pkwapkwe na kugomba, “Mnamanya kukala ao wana dhaniwao ai wahalwao kukala atawala wa atu amataifa nikuwatawala na maofisaa ao mashuhuri nikutekeleza mamlaka dzulu yao.” ⁴³Lakini kaipaswa kukala vivi kahi yehu, yeyosi ahenzaye kukala vivi kahi yehu, yeyosi ahenzaye kukala mubomu kahi yenu lazima awahumikire. ⁴⁴Na yeyosi ahenzaye kukala wa pkwanza kahi yenu ni lazima akale mtumwa wa osi. ⁴⁵Pkwa kukala mwana wa Adamu kadzire kuhumikirwa bali kuhumika na kugomboza maishage komboza uhaiwe kukala faida pkwa anjine.” ⁴⁶Wachidza Yeriko arihokala achuka Yeriko na anafunzie na kundi bomu mwana Timayo, Batimayo chipofu muvoyaji wesagala kanda ya bahabaha. ⁴⁷Arihosikira kukala ni Jesu Mnazareti weaanza achanza kubiga kululu na kugomba, “Jesu, Mwana wa Daudi, nihurumia!” ⁴⁸Anji emkemea iye chipofu, wachimwambira anyamale. Lakini weriha pkwa sauti zaidi, “Mwana wa Daudi nihurumia!” ⁴⁹Jesu wemana achamru ehewe. Emweha iye chipofu, wachigomba, “Kala shujaa! Uka! Jesu yunapkweha.” ⁵⁰Achiritsuha pembeni kotire, achiruka dzulu na kudza pkwa Jesu. ⁵¹Jesu achimjibu na kugomba, “Unahenza nikuhendere noni?” Iye mwanamlume chipofu achimjibu, “Mwalimu, ninahenza kona.” ⁵²Jesu achimwambira, “enda, imaniyo idzikuhoza.” Haha haha matsoge gachona maha achiweza kulola kaheri, na achimfua Jesu bahabahani.

11

¹Sasa warihoka wafika Yerusalemu, ekala karibu na Bethfage na Bethania pkwenye mrima wa Mizeituni, Jesu achiwahuma airi miongoni mwa anafunzie ²na achiwambira, “Endani kahiza chidzidzi chirichokuko mkabala wenu chikala mdzenjira mmo, mndamona mwana punda ariye kadzapandwa. MFuguleni mmhehe pkwangu. ³Na chikala yeyosi achiwaambira pkwa noni mnahenda vivi? Mnapawa kugombi, Bwana yunamhitaji na kisha yundamdzia haha.” ⁴Wachenda wachimkuta mwanapunda yufungwa kunze mriangoni konze ya njiha bomu nao wachimfugula. ⁵Na baadhi ya atu wariokala wadzema haho wachimwambira, “Mnahenda noni kumfugula mwana-punda iye?” ⁶Wachiwaambira hehe Jesu arivyowaambira, na atu wachiwahi wenende. ⁷Wachimreha mwana-punda pkwa Jesu na wachihandika nguo zao, naye achisagala. ⁸Atu anji wachitandika mavazi gao bahabahani na anjine wachitandaza mafani wahigo Sakata mashambani. ⁹Ao wariotangulia mbereye na ao wariomfua ebiza kululu, “Hosana! Yubarikiwa adzaye pkwa dzina ra Bwana. ¹⁰Udzibarikiwa ufalme udzao wa baba yehu Daudi! Hosana dzulu Mlunguni.” ¹¹Kisha Jesu achenjira Yerusalemu achenjira hekaluni achilola chila chitu. Sasa, wakati wekala upkwenda weombola pkwenda Bethania hamwenga nao kumi na airi. ¹²Machehoge warihokala wachombola Bethania, weona nzala. ¹³Na achona pkwa kure mtini wenye majani achenda ilia one chikala yundaweza kupata matunda dzuluye, arihofika achona makodza tu pkwa kukala

kaikarire majira ga matunda.¹⁴ Achiwaambira, “Kahana yeyosi andiyearia tunda kombola pkwako kaheri na anafunzie wachisikira.”¹⁵ Wachifika Yerusalemu naye achenjira hekaluni na achanza kuwomboza konze aguzaji na agulaji ndani ya hekalu. Achizipendu la meza za abadilishaji wa pes ana vihi vya ao wariokala wachiguza majia.¹⁶ Kamhurugihe yeyosi kubeba chochosi hekaluni chiriwaza kuguzwa.¹⁷ Achiwafundisha na kugomba, “Je, kaya ndikirwe, nyumba yangu indaehewa nyumba ya sala pkwa mataifa gosi? Lakini mdzihenda pango ra anyang’anyi.”¹⁸ Makuhani akulu na aandishi esikira arivyo kala yugomba, neo etafuta njira ya kumwangamiza, hata vivyo emogoha pkwa sababu umati weshangazwa na mafundishoge.¹⁹ Na dziloni irihofika, euka mdzini.²⁰ Warihokala wachitsembera madzacha, eona mhi wa mtini udziuka hata pkwenye mizijiye.²¹ Petro achikumbukira na kugomba, “Rabii! Lola, mhi wa mtini urioulani udzikauka.”²² Jesu achiwajibu, “Mukale na imani kahiza Mlungu.”²³ Amini nawaambira kukala chila awambiraye mrima uu uka na ukadzitsahe mwenye bahari, na chikala kana mashaka moyoni mwapkwe lakini yunaamini kukala adzichochigomba chindakala, vivyo ndevyo Mlungu andivyohenda.²⁴ Pkwa vivyo ninawaambira, “Gogosi mgavoyago aminini kukala mdzigahochera, nago gandakala genu.”²⁵ Mwemaho na kuvoya, mnapaswa kusamehe chochosi mrichonacho dhidi ya yeyosi ilikukala Baba yenu ariye Mlunguni awasamehe pia mwimwi makosa genu.²⁶ (Lakini msihosamehe wala Baba yenu ariye mlunguni kandawasamehe dhambi zenu.)²⁷ Wachuya Yerusalemu kaheri na Jesu arihokala achitsembera hekaluni, makuhani akulu, aandishi na azee ekudza pkwapkwe.²⁸ Na wachimwambira, “Pkwa mamlaka higo unahenda mambo gano?”²⁹ Jesu achiwaambira, “Nindawauza swali mwenga, nambirani na mimi nindawaambira pkwa mamlaka higo ninagahenda mambo gaga.”³⁰ Je, ubatizo wa Yohana weombola mlunguni au weombola pkwa anadamu? Nijibuni.³¹ Wachijadiliaa miongoni mwao na kushindana na kugomba, “Chikala huchigomba, kombola mlunguni yundagomba, pkwa noni basi kamwaminire?”³² Lakini chikala hundagomba, “Kombola pkwa anadamu.” Ewagoga atu, pkwa kukala osi eshawishika kukala Yohana wekala nabii.³³ Ndiho wachimjibu Jesu na kugomba, “Kahumanya.” Ndiho Jesu achiwaambira, “Tamimi si ndawaambira ni pkwa mamlaka higa na gahenda mambo gaga.”

12

¹Kisha Jesu weanza kuwafundisha pkwa mafumbo achigomba, “Mtu wenyala mnda wa mizabibu, acirixungushira ukuta na achitsimba shimo ra shinikizo ra divai. Achidzenga mnara na kisha achiripandisha shamba ra mizabibu pkwa akurima amizabibu, kisha achisafiri safari ya kuhe.”² Wakati uriofika, wemhuma mtumishi pkwa akurima amzabibu kuhochera kombola pkwao baadhi ya matunda ga shamba ra mizabibu.³ Lakini emkamata, wachimuhiga na wachimwinga bila chochosi.⁴ Kisha achihuma pkwao mtumishi mnjine na wachimjeruhi chitswani na kumhendera aibu.⁵ Bado achimhuma mnjine na yuyu wachimolaga ewahende ra anjine anji mambo gaga here gago wachiwabiga anjine na kuwaloga anjine.⁶ Wekala bado na mtu mmwenga zaidi wa kuhuma mwana mhezwi. Naye achikala wa mwisho ariyehumwa pkwao. Achigomba, “wandamheshimu mwanangu.”⁷ Lakini ao akurima amizabibu wachambirana, “Yuyu ndiye mrithi, dzoni humolage iye na urithi undakala wehu.”⁸ Envamia, wachimolaga na kumtsuha konze ya shamba ra mizabibu.⁹ Pkwa vivyo, Je! Yunda hendadze mmiliki wa shamba ra mizabibu? Yundadza na kuwangamiza akurima amizabibu na yundarikabidi shamba ra mizabibu pkwa anjine.¹⁰ Kamdzapata kusoma andiko riri? “Dziwe ambaro adzengi erikahala ridzikala dziwe ra pembeni.”¹¹ Riri eombola pkwa Bwana, na ni ra ajabu matsoni pwehu.”¹² Baada ya gaga, vilongozi achiyahudi etsafuta njira ya kumgwira Jesu pkwani efahamu kukala wenena mfani uo dzulu yao. Lakini eogoha umati wa atu, vivyo emricha na wechenda zao.¹³ Kisha wachiwahuma baadhi ya mafarisayo na maherodia pkwapkwe ili kumhega pkwa maneno.¹⁴ Warihofika wachimwambira, “Mwalimu, hunamanyeuwa u wa jeri na kuyumbishwa na mtu yeyosi pkwa kukala kuna upendeleo, unafundisha njira ya Mlungu kahiza ujeri. Je! Ni haki kuriha kodi pkwa kaisari au la? Je! Hunaweza kuriha au la?”¹⁵ Lakini Jesu wemanya unafiki wao na kuwaambira pkwa noni mnanijaribu? “Nipeni shilingi niweze kuilola.”¹⁶ Wachireha mwenga pkwa Jesu, achiwaambira, “Je! Ni sura na maandishi ga nani garigo hano?” wachigomba, “Ya Kaisari.”¹⁷ Jesu achiwaambira, “Mpeni Kaisari vitu vya Kaisari na mlungu vitu vya Mlungu.” Wachimstaajabia. Kisha masadukayo wagombao kahana ufufuo emwendera wachimza, wachigomba,¹⁸ “Mwalimu, Musa wehandikira kukala chindogu ya mtu achira na kumricha mche nyumaye, lakini karichire mhoho, mtu yunda mhala mche wa nduguye na kudzipa ahoho pkwa sababu ya nduguye.”¹⁹ Pkwe kala na ndugu saba, wa pkwanza wehala mche na kishi achifa, karichire ahoho.²⁰ Kisha wahihi achimhala naye achifa karichire ahoho.²¹ Na wa hahu dzavivyo kawahichire ahoho.²² Na osi saba kawarichire ahoho! Mwishowe na mwanamche pia achifa.²³ Wakati wa ufufuo, wandiho fufuka kaheri. Je! Yundakala mche waani? Pkwa kukala ndugu osi saba ekala emhala.”²⁴ Jesu wewaambira, “Je! Ii sio sababu yenu kukosesha pkwa kukala kamamanya maandiko wala nguvu za Mlungu?”²⁵ Maana wandihofufuka kombola pkwa wafu, kawahala wala kawahalwa bali ni here Malaika mlunguni.²⁶ Lakini kuhusu watu ario wandafufulwa. Je! Kamdzasoma kahiza chitabu cha Musa kahiza habari za chitsaka jinsi Mlungu arivyogomba naye na kumwambira, “Mimi ni Mlungu wa Abrahamu, na Mlungu wa Isaka, na mlungu wa Yakobo?”²⁷ Iye si Mlungu wa wafu, bali wa warioo hai, mwekosa kabisa.”²⁸ Mmwenga wa aandishi achidza na kugasirika mazungumzo gao, weona kukala Jesu wewajibu tofoti wmuza, “Je! Ni amini hiyo iriyo na muhimu zaidi kuriko zosi?”²⁹ Jesu wemujiibu, “Iriyo ya muhimu ni ii sikiza, Israeli, Bwana Mlungu wehu. Bwana ni mmwenga.”³⁰ Lazima umhenze Bwana Mlunguo pkwa moyoo wosi pkwa nafsi yoyosi pkwa akiliyo yosi na pkwa nguvuzo zosi.³¹ Amri ya hiri ni ii, lazima umhenze jiraniyo here unavyodzihenza mwenye, kahana amri nyinjine bomu zaidi za zizi.”³² Mwandishi achigomba, “Vidzo, Mwalimu! Ugomba jeri kukala Mlungu ni mmwenga na kukala kakuna mnjine zaidi ye.”³³ Kumhenza iye pkwa moyo wosi na pkwa ufahamu

wosi na pkwa nguvu zosi na kumhenza jirani here mtu adzihenzavyo mwenye ni zaidi ya sadaka zosi za kochwa na dhabihu.”³⁴Wakati Jesu arihoona weomboza jibu ra busara achimwambira, “Uwe kukure na ufalme wa Mulungu.” Baada ya haho kakuna hata mmwenga ariye thubutu kumza Jesu maswali gogosi.³⁵ Na Jesu arihokala achifundisha hekaluni wegomba, “Je! Yekaladze andishi nikugombadze kukala masihi ni mwana wa Daudi?”³⁶Daudi mwenye kahiza roho mtakatifu, wegomba, “Bwana wegomba Bwana wegomba pkwa Bwana wangu sagala kahiza mkono wangu wa kulume mpaka niwaikie aduizo tsini ya magulugo!”³⁷Masihi yunaweza kukala mwana wa Daudi pkwa jinsi hiyo?” Na kusanyiko bomu ra atu emsikizi pkwa furaha.³⁸Kahiza mafundishoge Jesu achigomba, “Dzihadarini na aandishi waatamano kutsembera na joho rire na kulamswa pkwenye masoko”³⁹na kusagala pkwenye vihi vya akulu kahiza masinagogi na hata haheshima shereheni.⁴⁰Hata wanaria nyumba za ajane na wanavyoya mavoyo mare ili atu wawalole aatu wandarochera hukumu iriyo bomu.⁴¹Kisha Jesu achisagala rotsi karibu na sanduku na sadaka ndani ya eneo ra hekalu, wekala achilola atu wariokala wachenjiza pesa zao ndani ya sanduku atu anji matajiri eika chasi chibumu cha pesa.⁴²Kisha mwanamche mjane masikini wekudza na pkenjiza safu mbihi za thamani ya senti mwenga.⁴³Achiweha anafunzie na kuwambira, Amini nawaambira, mwanamche yuyu mjane masikini yudzenjiza chasi chibomu zaidi ya osi ario wadzomboza kahiza sanduku na sadaka.⁴⁴Pkwani osi wadzomboza kombolana na unji wa mapato gao lakini mwanamche mjane yuyu kombola kahiza umasikiniwe yudzedziza pesa zosi arizo yudzipaswa kuhumira pkwa maishage, “Na kusagala pkwenye vihivya akulu kahiza masinagogi na hatu ha heshima shereheni.

13

¹Jesu arihokala achitsembera kombola hekaluni, mmwenga wa anafunzie achimuza, “Mwalimu, lola mawe gano na madzenga gakushangaza!”²Jesu achimwambira, “Lola madzenga gano mabomu? Kahana hata dziwe mwenga rindiro sala dzulu ya rinjine ambaro karindagwagwa hotsi.”³Na arihokala yusegehe dzulu ya mrima wa mzeituni chinyume na hekalu, Petro, Yakobo, Yohana na Andirea wachimuza pkwa siri, “Hwambire mambo gano gandomborera rini? Ni nono dalili ya mambo gano komborera?”⁴Jesu achaanza kuwaambira, “Dzihadarini, mtu asiapotoshe.”⁵Anji wandadza pkwa dzina rangu wachigomba, mimi ndiye na wanda wapotosha anji.⁶Mndihosikira habari za viha na fununu za viha mgogohe, mambo gaga lazima gandomborera. Lakini mwisho bado.⁷Pkwa maana taifa rindainuka dhidi ya taifa rinjine na ufalme dhidi ya ufalme handakala na matetemeko ya aridhi hatu mbalimbali na nzala gago ni mwanzo wa utsungu.⁸Dzihadarini wanda wahirika mpaka mabarazani na mndabigwa kahiza makanisa mndemiswa mbere ya atawali na wafalme pkwa ajili yangu hehe ushuhuda pkwao.⁹Lakini injili lazima pkwanza ihubiriwe pkwa mataifa gosi.¹⁰Wandiho wagwira na kuwakabidi mgogohe kuhusu chicho mndicho gomba pkwa kukala kahiza mda uo, mndapewa chicho mndichochigomba, kaindakala mwimwi mndigomba bali rroho mtakatifu.¹¹Ndugu yundamsaliti ndugu olagwe baba yunda msaliti mhoho we, wandainuka dhidi ya aviazi ao na kuwahenda waolagwe.¹²Mndahalwa n achira mtupkwa sababu yad zina rangu, lakini ahenzaye kuvumirira mpaka mwisho, mtu iye yunda okoka.¹³Mhorona tsukizo ra uharibifu ridzema hatu hariho karipaswa pkwema (asomaye na afahamu) ndiho wario ndani ya Yudea wachimbirire mrimani.¹⁴Naye ariyeko dzulu ya dari asitime ndani ya nyumba wala kuhala chitu ndaniye.¹⁵na arie mndani asuye kuhala nguoye.¹⁶Lakini ole wao anaache enye mimba na wamwisao kahiza siko zizo!¹⁷Voyani kukala isomborere wakati wa Peho.¹⁸Pkwa kukala zizo zindakala siku za dhiki bomu iriyo kaidzaomborera namnaye hangu Mlungu arihoumba urimwengu hata sasa wala kaindakalaho kaheri.¹⁹Kala Bwana asingefupisha siku zizo kabana mtu ariye andiyeokolewa lakini pkwa ajili ya eteule arioatsagula wefupisha siku zizo.²⁰Wakati uo chikala mtu yeyosi yundawaambira, “Lola masii yuhaha! Au lola yukuhahu! Msalabani.”²¹Pkwani makristo ga ulongo na manabii ga wandaomborera na wandomboza ishara na maajabu ili kukala wawakenge, yamkini hata ateule.²²Dzihadarini nidzisonga kuwaambira gaga gosi kabila ya wakati²³lakini baada ya dhiki ya siku zizo, dzua rindejizwa chiza mwezi kaundomboza mwangawe,²⁴nyota zindagwa kombola anfani na nguvu zirivyo kuko mulunguni zindatingizika.²⁵ndiho wandihomona mwana wa Adamu achidza mainguni pkwa nguvu bomu na utukufu.²⁶Ndiho yundahuma malaikaze na yundawakusanya hamwenga ateulewe kombola pande bomu nne za dunia, kombola mwisho wa dunia mpaka mwisho wa mbingu.²⁷Dzifundisheni kombola pkwa mtini maha tu tao rinahoanza kukala laini na kuchipuka majanige, mnamanya majira ga chiangazi idzikaribia.²⁸Vivyo vivyo, monaho monaho mambo gago gachihendeka, tambuani ya kukala iye yu karibu na malangoni.²⁹Jeri nawaambira, chiviazi chichi kachindachira mpaka mambo gaga gosi gatimie.³⁰Mbingu nan chi zindachira, lakini maneno gangu kagandachira kabisa.³¹Lakini kuhusu siku iyo au sasa, kakuna amanyaye hata maika mlunguni, wala mwana ila Baba.³²Kalani angalifu chesani pkwa kukala kamanya ni muda hio gandaomborera.³³Ni here mtu agafiriye yunaricha nyumbaye na pkwika atumishie kukala atawala wa nyumba chila mmwenga Kazie na kumwamuru mrimzi kusagala matso.³⁴Pkwa vivyo kalani matso! Pkwani kamumanya ni mimi bwana wa nyumba andihouya nyumbani inawezekana ni dziloni, usiku wa maneni wakati jogolo hindihoika au madzacha.³⁵Chikala yundadza ghafla asikukute uhehe³⁶niwambiracho nawaambira chila mtu chesani!”

14

¹Yekala siku mbihi tu kabla ya pasaka nay a mikahe isiyoinjizwa tsatsu, makuhani akulu na andikaji ekala wachitsafuta namna ya kumgwira Jesu pkwa sihi na kumolaga.²Maana ekala wanagomba, “Guo wakati wa sikukuu atu wasidze wakahenda fujo.”³Wakati Jesu arihokala Bethania nyumbani pkwa Simoni mkoma na arihokala achitegemea mezani mwanamche mmwenga achidza pkwapkwe achikala na tupa ya alabasta yenye manukato ya thamani bomu, iriyoni

nando mbidzo. Achiivunza iyo tupa na chimwanaga iyo nahdo chitswani mwapkwe. ⁴Lakini pkwekala na baadhi yao wariotsukirwa wachizungumuza ao pkwa ao na kugomba, “Ni noni sababu ya pkwangamika pkwa manukato gaga?” ⁵Manukato gaga gandeweza kuguzwa pkwa zaidi yad inari Magana mahahu na wakapewa maskini kisha wachimkemea. ⁶Lakini Jesu achigomba, “Mricheni pkwa noni mnamsumbua? Yuhenda jambo ridzo pkwangu. ⁷Siku zosi mnao maskini hamwenga namwi na wakati wowosi mnaothamani munaweza kuhenda madzo pkwao lakini kamndakala nami wakati wosi. ⁸Yuhenda chicho adzichoweza yudzuhalu mwiri wangu mafuha pkwa ajili ya mazishi. ⁹Jeri nawaambira chila hatu injili inahohubiriwa kahiza urimwengu wosi chicho adzichohenda mwanamche yuyo chindazungumzwa pkwa ukumbushowe. ¹⁰Kisha Yudasi Isikariote, mmwenga wa ao kumi na airi wepkwenda pkwa makuhani akulu ili kukala apate kumlavia pkwao. ¹¹Wakati makuhani akulu esikira vivyo, ehamirwa na wachiahidi kumpa pesa weanza kutsafata nafasi ya kumlavia pkwao. ¹²Siku ya pkwanza ya mkahe usioenjizwa tsatsu wakati warihoomboza mwana kondoo wa pasaka, anafunzie emwambira, “Unahenza hwende hiko hukaandae ili upate kuhia mlo wa pasaka?” ¹³Achiwahuma airi wa anafunzie na kuwambira, “Endani mdzini na mwanamlume yutsukula diramu na madzi yundakutana namwi, mtueni. ¹⁴Nyumba andiyo enjira mfueni na kumwambire mwenye nyumba iyo mwalimu yugomba, “Chihiko chumba cha ajeni hafu nindihoria pasaka na anafunzi angu?” ¹⁵Yundawonyesa chumba chibomu cha dzulu chiricho na gamani chiricho tayari. Hendani maandalizi pkwa ajili yehu haho.” ¹⁶Anafunzi euka wachenda mdzini ekuta chila mtu hehe arivyokala yudziwambira na wachiandaa mlo wa pasaka. ¹⁷Wakati irihokala dziloni, wekudza na ao kumi na airi. ¹⁸Na warihokala wachiifikirira meza na kuria, Jesu wegomba, “Jeri nawambira, mmwenga kahi yenu anayeria hamwenga nami yundanisaliti.” ¹⁹Osi esikitika, na mmwenga baada ya mnjine emwambira, hakika sii mimi. ²⁰Jesu wejibu na kuwambira, “Ni mmwenga wa kumi na airi kati yenu, mmwenga ariye sasa yunatsatsa honje kahiza bakuli hamwenga nami. ²¹Pkwa kukala mwana wa Adamu yunda pkwenda here vivyo maandiko gagombavyo dzuluye. Lakini elewe mtu iye ariye kutsupiraiye mwana wa Adamu yundasalitiwa! Indekala vidzo zaidi pkwapkwe here mtu iye asingevialwa.” ²²Na warihokala wachiria. Jesi achihala mkahe, achiabariki na chiummega, wewapa achigomba, “Halani, uu ni mwiri wangu.” ²³Achihala chikombe, achisukuru na achiwapa, na osi wachichinwera. ²⁴Achiwaambira, ii ni damu yangu ya agano, damu imwagikayo pkwa ajili ya anji. ²⁵Jeri nawambira, sindanwe kaheri kahiza vyala riri ra mzabibu mpaka siku iyo nindiinwa mbisha kahiza ufalme wa Mlungu.” ²⁶Wariho gonya pkwenda wiha, epkwenda konze kahiza mrima wa Mizeituni. ²⁷Jesu achiwaambira, “Mwimwi mosi mndadzitenga kure nami, pkwa kukala idzandipkwa nindamubiga mchungani na kondoo wandatawanyika. ²⁸Lakini baada ya kufufuk pkwangu nindawatangulia mbere yenu Galilaya.” ²⁹Petro wemwambira, “Hata chikala osi wandakuricha, mimi sindakuricha.” ³⁰Jesu achimwambira, “Jeri napkwambira, rero-naam, usiku uu uu, kabla jogolo kadzaika mara mbihi undakala udzinikahala maha tahu.” ³¹Lakini Petro achigomba pkwa kuisisitiza, “Ichikala ni lazima nife newe, sinda kuricha.” Osi eomboza hadi iyo iyo. ³²Wachifika hatu haiwaho Gethsemene, na Jesu achiwambira anafunzie, “Sagalani haha wakati nasali.” ³³Achiwahala Petro, Yakobo na Yohana hamwenga neye, achanza kuhuzunika na kutaabika sana. ³⁴Wewambira, “Nafsi yangu inahuzuni sana hata kufa, bakini hah ana mchese.” ³⁵Jesu achenda mbehe chidogo, achigwa hotsi achivoya chikala indawezekana kukala saa ii indemwepeka. ³⁶Wegomba “Aba, Baba, mambo gosi ganawezekana pkwako. Nusiha chikombe chichi. Lakini see mapenzi gangu, bali mapenzigo.” ³⁷Achuya ya kuwakuta wahehe na achimwambira Petro, “Simoni, je urehe? Kuwezere kuchesa hata saa mmwenga?” ³⁸Chesani na kuvoya pkwa kukala msidze mkenjira kahiza majaribu. Hakika roho I radhi, lakini mwili ni dhaifu.” ³⁹Achenda kaheri na kuvoya, na wehumira maneno gagogago. ⁴⁰Arihouya kaheri, achiwakuta wahere pkwa kukala matso gao gekala maziho. Kawamanyire noni cha kumwambira. ⁴¹Achimuya maha yah ahu na kuwaambira, “Badi mrehe na kupumzika? Inatosha! Saa ifika. Lola! Mwana wa Adamu yunasalitiwa mikononi mwa enye dhambi. ⁴²Lamkani hwendeni. Lola, iye anisalitiye yugaribu.” ⁴³Arihokala bado yunagomba, Yudasi mmwenga wa ao kumi na airi achifika na kundi bomu hamwenga naye enye mapanga na marungu, kumbola pkwa makuhani akulu, waandishi a aze. ⁴⁴Wakati uo msalitiwe wekala yudziwapa ishara achigomba, “iye nindiyemubusu ndeye mgwireni na kumhirika tsini ya urinzi.” ⁴⁵Wakati Yuda arihofika, mmwenga pkwa mmwenga wepkwenda pkwa Jesu na kugomba, “Mwalimu” na achimubusu. ⁴⁶Kisha wachimwenjiza tsini urinzi na kumkamata. ⁴⁷Lakini mmwenga kahi yao ariema karibu naye achomboza pangahe achimubiza mtumishi wa kuhani mkulu na kumukata sikiro. ⁴⁸Jesu achimwambira, “Mkudza kunigwara na mapanga na marungu here mnyang’anyi?” ⁴⁹Wakati chila suku ninakala namwi na nichifundisha hekaluni, kamnigwirire. Lakini riri rihendeka ili maandishi gati. ⁵⁰Na ao osi waliokala na Jesu emricha na kuchimbira. ⁵¹Chijana mmwenga ariyekala yuvala vazi ra kitani hacheye ariokala yudzizungusha, wekala yunamtua Jesu ao atu walimgwira. ⁵²Weiricha iyo nguo ya kitani na kuchimbira huhu. ⁵³Warimlongoza Jesu pkwa kuhani mkulu haha wariho kusanyika hamwenga naye akulu a makuhani osi, aze na aandishi. ⁵⁴Sasa Petro achimtua pkwa kuhe pkwelekea pkwenye lua ra kuhani mkulu, wesagala hamwenga na maafisa, achoha moho ilidzoho. ⁵⁵Wakati uo makuhani akulu osi na baraza zima ra Ayahudi ekala wachitsafuta Ushahidi dhidi ya Jesu ili wapate kumolaga lakini kawapatire. ⁵⁶Pkwa kukala atu anji eheha Ushahidi wa ulongo dzuluye. Lakini hata Ushahidi wao kaufananire. ⁵⁷Baadhi egomba na Kureha Ushahidi wa ulongo dzuluye, wachigomba, ⁵⁸Hwemsikira achigomba, “Nindarihariu hekalu riri rirotengezwa pkwa mkono, na ndani ya siku tahu nindaridzenga rinjine risirotengenezwa pkwa mikono.” ⁵⁹Lakini Ushahidi wao kaufananire. ⁶⁰Kuhani mkulu Achema kahikahi yao na achimza Jesu, “Je, kuna jibu? Atu ano wanashuhudia noni dzuluyo?” ⁶¹Lakini wesagala chimya na kajibire chochosi, mala nyinjine kuhani mkulu achimhoji na kugomba, “Je, wee umasihi, mwana wa Mlungu ariye barikiwa?” ⁶²Jesu achigomba, “Mimi ndiye. Na undamona mwana wa Adamu yusegere mkono wa kuria wa nguvu na achidza maingu ga mlunguni.” ⁶³Kuhani mkulu achitahura mavage na kugomba, “Je, bado hunamara mashahidi? ⁶⁴Madzisikira kufuhu wamziweni ni hio?” Na osi

emhukumu hehe mmwenga adziyesitahili chifo.⁶⁵ Baadhi wachanza kumtsitsira mawe na kumfinika uso na kumubiga pkwa ngumi zao na kumwambira, “Tabiri!” Maafisa emhala na kumubiga.⁶⁶ Kuku Petro arihokala yuhotsi luani, mtumishi mmwenga wa atumishie wachiche wa kuhani mkulu achidza pkwapkwe.⁶⁷ Wemwona Petro arihokala yudzema achoha mohu na achimulola pkwa hehi na kugomba, “Nawe pia wekala na Mnazareti, Jesu.”⁶⁸ Lakini wekahala, achigomba, “Simanya” jogolo hichika.⁶⁹ Lakini mtumishi wachiche wemona na weanza kuwaambira kaheri ao ario ekala wadzema haho, “Mtu yuyu ni mmwenga wao.”⁷⁰ Lakini, wekana kaheri, baadaye chidogo wadzokala wadzema haho ekala wachimwambira Petro, “Hakika uwe ni mmwenga wao, pkwa kukala ewe pia ni mgalilaya.”⁷¹ Lakini weanza kudzika mwenye hotsi ya laana na kuapa, “Simanya yuyu mtu mmuzungumzaye.”⁷² Mara jogolo heika mara mbiri, kisha Petro achikumbuka maneno arigo Jesu arivyo kala yudzimwambira, “Kabila jogolo kadzaika mara mbiri undanikana mara tahu. Na wegwaya chiriro.

15

¹Madzacha na mapema akulu amakuhani na azee na andishi na baraza zima ra Wayahudi wachishauriana hamwenga kisha wachimfunga Jesu na wachimlongoza na wachimhirika pkwa Pilato. ²Pilato achimza, “Wee umfalme wa Ayahudi?” Achimjibu, “Uwe ugomba gago.” ³Akulu amakuhani wachielekeza mashitaka machi dzulu ya Jesu. ⁴Pilato achimza kaheri, “Kujibu chochosi? Kona vyo wanavyokushitaki pkwa mambo manji?” ⁵Lakini Jesu kamjibire Pilato na vivyo wemshangaza. ⁶Pkwa kawaidi wakati wa sikukuu Pilato nikumfugurira mfungwa mmwenga, mfungwa wadziye mvoya. ⁷Hekala na mtu ariyeehewa Baraba jela, yufungwa hamwenga na aovu wariokala wakati wa uovu. ⁸Kundi richidza pkwa Pilato, na kumvoya kuwahendera here arivyohenda haho kapindi. ⁹Pilato achiwajibu na kugomba, “Mnahlenza niwarichire mfalme wa wayahudi?” ¹⁰Pkwa kukala wemanya ni pkwa sababu ya wivu akulu amakuhani emgwira Jesu na kumreha pkwapkwe. ¹¹Lakini akulu amakuhani echochea kundi kubiga kululu pkwa sauti kukala Baraba arichirwe badalaye. ¹²Pilato achiwaba kaheri na kugomba, “Nimhendedze mfalme wa Ayahudi?” ¹³Wachibiga kululu kaheri, “Msulubishe!” ¹⁴Pilato achiwaambira, “Yuhenda jambo riro baya?” Lakini wachizidi kubiga kululu zaidi na zaidi, “Msulubishe.” ¹⁵Pilato achilamala kurihenzeza kundi, achiwafugurira Baraba. Achimubiga Jesu mijeledi kisha achimomboza ili asulubiwe. ¹⁶Askari emlongoza mpaka ndani ya lua (urio makao mabomu ga serekali) na wachikusanya chikosi chizima cha asikari. ¹⁷Wachimvika Jesu johu ya hanji ya zambarau na wachisokata taji ya miya wachimvika. ¹⁸Wachanza kumdhihaki na kugomba, “Salam mfalme wa wayahudi.” ¹⁹Ekala wachimubiga chitswani pkwa fimbo ya mwanzi kumtsitsira mahe, wachibiga magoti mbereye pkwa kumheshimu. ²⁰Hata wachigonya kumdhihaki, wachimvula riro jobo ra rangi ya zambarau na kumvika mavazige, na wachimomboza konze pkwenda kumsulubisha. ²¹Mtu Fulani, Simoni Mkirene ariyekala runenjira mdzini kombola mndani (Baba ye Aleksanda na Rufo) na wachimlazimisha kutsukula msalaba wa Jesu. ²²Asikari wachimhirika Jesu hatu hehewaho Goligotha (Maana na tafsiri ii ni, sehemu fuvu ra chitswa) ²³Wachimpa uchi uriotsanganywa na manemane lakini kanwire. ²⁴Wachimsulubisha na wachigavia nguoze, wachibigira kura kuamua chipande andichopata chira asikari. ²⁵Inapata saa tahu madzacha warihomsulubisha. ²⁶wachika dzuluye chibabo chirichoandipkwa shitaka, “Mfalme wa Wayahudi.” ²⁷Emsulubisha hamwenga na majambazi airi, mmwenga upandewe wa kuria na mnjine kumotso pkwe. ²⁸Na maandiko gachitimis garigonenwa kukala wehesabiwa hamwenga na aovu. ²⁹Nao wariokala wachitsupa emhukana wachitikisa vitswa viao wachigomba, “Aha! Uwe undiyerivunza hekalu na kuridzenga pkwa siku tahu, ³⁰dzokole mwenye na utime hotsi kombola msalabani!” ³¹Pkwa namna iyo iyo akulu a makuhani emdhihaki na kugomba, “Wewokola anjine, lakini kaweza kudzokola mwenye. ³²Mriche masihi, mfalme wa Israeli teremka hotsi vino kombola msalabani ili huweze kona na pkwamini.” Na ao wariosulubiwa hamwenga naye pia wachimhukana. ³³Irihofika saa sita, chiza richiza dzulu yya itsi yosi mpaka saa chenda, ³⁴Jesu webiga kululu pkwa sauti bomu, “Eloi! Eloi! Lama sabaktani!” Ichika kala na maana, “Mlungu wangu, Mlungu wangu, pkwa onni udziniricha?” ³⁵Baadhi ya ao warioema warihosikira wachigomba, “Lola yunamweha Eliya.” ³⁶Mtu mmwenga achichimbira aike uchi wa sira kahiza godoro na kuhiza dzulu ya mhi wa mwanzi achimpa ili anwe, mtummwenga achigomba, “Ngoja hulale chikala Eliya yundadza kumtimisha hotsi.” ³⁷Kisha Jesu achirira pkwa sauti bomu na achifa. ³⁸Pazia za hekalu zichigavika vipande viri kombola dzulu mpaka hotsi. ³⁹Wakati jemedari mmwenga ariyekala yudzema achimwekeza Jesu arihoona yudzefa pkwa jinsi iyo achigomba, “Jeri yuyu mtu wekala mwana wa Mlungu.” ⁴⁰Ekalaho pia anaache wariokala wachilola pkwa kuhe, miongoni mwao wekalaho Mariamu Magdalena, Mariamu (Mame Yakobo ndogowe Yese) na Salome. ⁴¹Wakati arihokala Galilaya emtua na kumhumikiha, na anaache anjine anji pia epkwenda naye mpaka Yerusalemu. ⁴²Kurehokala dziloni na pkwa kukala yekala siku maandalizi siku kabla ya sabato. ⁴³Yusufu wa Arimathaya wekudza haho wekala ni mhumwa wa baraza aheshimiwaye mtu anayeutarajia ufalme wa Mlungu pkwa ujasiri achenda pkwa Pilato na kuuvoya mwihi wa Jesu. ⁴⁴Pilato achishangazwa kukala Jesu tayari yudzefa. ⁴⁵Arihopata uhakika wa jemedari kukala yudzefa, wemruhusu Yusufu kuuhala mwiri. ⁴⁶Yusufu wekala yugula sanzu, achimtimisha dzulu msalabani achimfunga pkwa sanzu na achimwira ndani ya mbira ririotsimbwa kahiza dziwe kishi achihika dziwe mriangoni mwa kaburi. ⁴⁷Mariamu Magdalena na Mariamu mameye Yose eona sehemu arihozipkwa Jesu.

16

¹Wakati sabato irihoma Mariamu Magdalena na Mariamu mameye Yakobo na Salome egula manukato madzo ili waweze epkwenda na kuuhala mafuha mwiri wa Jesu. ²Madzacha na mapema siku yap kwanza ya juma epkwenda mbira wakati dzua ririhoombola. ³wachuza na ao pkwa ao? Noni andeuza dziwe pkwa ajili yehu ili hwenjire mbirani?” ⁴Wakati wariho

ona eona kakala dziwe mgonyakuswa naho rekala bomu sana.⁵ wachenjira pkwenye mbira na wachimona chija na yuvala joho reruhe yusegehe upande wa kuria, na wachishangazwa.⁶ Achiwaambira, “Msogohe mnamtsafuta Jesu Mnazareti ariyesulubiwa yufufuka! Kaho hah alala hohatu wariho kala wadzimwika.⁷ Lakini enendani mkaambire anafunzie na Petro ya kukala yudziwatangulia pkwelekea Galilaya kuko mndamona hehe arivyo waambira.⁸ Wachuka na kuchimbira kombola pkwenye mbira wachitetemeka na kushangaa kawagombere chochosi pkwa yeyosi sababu eogoha sana.⁹ Mapema kahiza siku yap kwanza ya juma baada ya kufufuka wemborera pkwanza Mariamu Magdalena ariye kombola pkwapkwe wemomboza mapepo saba.¹⁰ Weuka na achiwaambira ao wario ekala hamwenga naye wakati warihokla wachoomboleza na kuriha.¹¹ Wachisikira kukala nimzima na yudzonekana naye lakini kawamwaminire.¹² Baada ya mambo gago, weonekana kahiza sura injine na airi ai wariokala wachenda mashambani.¹³ Wachiya na kuwambira anafunzi anjine wariobaki lakini kawamwaminire.¹⁴ Jesu baadaye achidzomboza pkwa ao kumi na mmwenga warihokala wachiria mezani na achiwachemera pkwa kusoamini pkwao na ugumu wa miyo yao pkwa sababu kawawaminire aa wahomona baada ya kufufuka kombola pkwa wafu.¹⁵ Achiwaambira, “Enendani urimwenguni kosi na kuihubiri injili pkwa viumbe vyosi.¹⁶ Yeyosi aaminiye na kubatizwa yundaokolewa na iye asiyeamini yundahukumiwa.¹⁷ Ishaha zizi zindagwirana na osi waaminio pkwa dzina rangu wandomboza pepo wandangoma pkwa lugha mbisha.¹⁸ wandagwira nyoka na mikono yao n ahata wachinwa chitu chochosi na kolaga kachandawadulu wandaika mikoni yao dzulu ya akongo nao wandapata afya.”¹⁹ Baada ya Bwana Jesu kugomba nao, achoholwa dzulu Mlunguni na yusegere mkono wa kulume wa Mlungu.²⁰ Anafunzi wachuka wachihubiri chila hatu na Bwana achihenda kazi hamwenga nao na kulihakikisha riro neno pkwa ishara zirizogwirana nao.